

Naročnina

Dnevna izdaja
za državo SHS
mesečno 20 Din
polletno 120 Din
celoletno 240 Din
za inozemstvo
mesečno 35 Din
nedeljska izdaja
celoletno v Jugoslaviji 50 Din, za inozemstvo 100 Din

SLOVENEK

S tedensko prilogo »Ilustrirani Slovenec«

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6/III
Rokopisi se ne vračajo, nefrankirana
pisma se ne sprejemajo. Uredništva
telefon št. 2030, upravnništva št. 2328

Političen list za slovenski narod

Uprava je v Kopitarjevi ul. št. 6 - Čekovni
račun: Ljubljana št. 10.650 in 10.349
za inzerate, Sarajevski št. 7563, Zagreb
št. 39.011, Praga in Dunaj št. 24.797

Cene oglasov
1 stolp, peti vrsta
maloglasni po 150
in 2 D, večji oglaš
nad 45 mm višine
po Din 2-50, veliki
po 3 in 4 Din, v
uredniškem delu
vrstica po 10 Din
Pri večjem g
naročilu popust
Izide ob 4 zjutraj
razen pondeljka in
dneva po prazniku

Slovenci in sedanja vlada.

Slovenci v sedanji vladi nismo zastopani. Jugoslovanski klub je k temu dejstvu že zavzel svoje stališče, ki je je cela jugoslovanska javnost odobraval. Slovenska ljudska stranka je kot izrazita in edina legitimna zastopnica Slovencev doslej vedno, kadar se ji je nudila prilika, dokazala s svojim delom, da so Slovenci eminentno konstruktiven element, da je naš narod patriotičen in državotvoren v delu, čeprav ni velik v razglašanju cenjenih fraz in deklaracij o državotvornosti. Velika pomanjkljivost v naši državni politiki je bila ta, da se je legitimnim zastopnikom Slovencev tako redkokdaj omogočilo, da te konstruktivne in res državotvorne sposobnosti slovenskega naroda izkažejo pri delu v vladi. In velika škoda za konsolidacijo razmer v državi je bilo dejstvo, da so Slovence reprezentirali na ta ali oni način pretežno ljudje, ki jim je tuj slovenski duh, slovenska miselnost in iskrenost. Metode teh malo slovenskih elementov, ki so bili v Belgradu močni v frazah in denunciacijah, doma pa nosilci terorja, nasilja in politične nemoralne, so povzročile med Slovenci nezadovoljnost, v Belgradu pa nezaupanje do slovenskega naroda.

V zadnji Uzunovičevi vladi je Slovenska ljudska stranka s svojim delovanjem pridobila simpatije ne le Slovencev, ampak tudi Srbov. In z njenim pozitivnim in iskrenim delom se je izvršilo veliko demontriranje tiste nezaupnosti med Slovenci in Srbi, ki je doslej obstajala po krivdi neslovenskih elementov iz Slovenije. Sodelovanje Slovenske ljudske stranke v zadnji vladi ni bilo važno le za gospodarsko konsolidacijo države, ampak je bilo še važnejše za politično konsolidacijo med Slovenci in Srbi.

Zato je ne le z gospodarskega, ampak posebej še s političnega stališča bridko obžalovati, da se je započelo delo v odrejenem pravu odrezalo in njegovo nadaljevanje onemogočilo. S tega stališča presojava našo novo vlado. Dobro poznamo moke obeh velikih srbskih strank, ki sede v sedanji vladi. Dobro poznamo njihovo dosedanje delovanje, njihove zaduge in zmožnosti. Vemo tudi, da je marsikdo teh mož, na čelu jim sam premier nove vlade, bil od nekdaj vnet in iskren prijatelj Slovencev. Toda vse to so stvari, ki bi utegule kazati, da nova vlada ne bo nastopila protislovenskega kurza, ki morda pomenijo, da se nasilje in teror ne vrne več na Slovensko, ki pa vendar le ne izbrišejo iz sveta lejšta, da slovenski element v sedanji belgrajski vladi nima prostora. In to je tisto, kar moramo obžalovati ne kot strankarji, ter ne ako kot Slovenci, ampak kot prepričani in skromni državljani svoje jugoslovanske države, ki je država Srbov, Hrvatov in Slovencev. Moč in mednarodna važnost naše države leži ravno v dejstvu, da je združila v enakopravno državo celoto vse te tri jugoslovanske narode, etudi delj teh treh narodov ne žive vsi v nejah te države.

Slovenci v Avstriji nismo bili v dunajski ladi nikdar zastopani. Vrata tja so nam bila aprta. Ta možnost nam v Avstriji ni bila dana, pa tudi nismo čutili potrebe po tem. In o tem manj, ker smo doma vsi Slovani želeli skupaj v okviru mej iste, četudi tuje in nam neprijazne države. Ker smo živeli skupaj, smo vkljub svoji maloštevilnosti bili strjeni v eno kulturno enoto, ki je znala uspešno, četudi z žrtvami braniti našo narodno samobitnost ter nas kulturno dvigati. Danes pa koro ena tretjina našega naroda živi izven neja naše narodne države: v Italiji, v Avstriji in na Mažarskem. Ta del slovenskega naroda, ki živi zunaj v težkih in dostikrat krutih razmerah, pa je izšel in se dvignil v okviru iste kulturne skupnosti, katere politični reprezentant je pri nas Slovenska ljudska stranka. To na onstran meja je kulturna miselnost Slovencev kot celote ena in ista: naša. Vse, kar je v nasprotju s to miselnostjo, ni več slovensko — ne tu ne onstran jugoslovanskih državnih mejnikov. Ljudje s tako neslovensko miselnostjo ne morejo v tej državi biti odsviti in odmev onih, ki so naši onstran meja.

Hoteli pa smo ugotoviti pred vsem to: Slovenci v teh in takih razmerah so prav tako navezani na sodelovanje v vladi, kakor je na sodelovanje Slovencev v vladi danes navezan mednarodni prestiž naše države. In to je tisto, kar je glavna hiba sedanje vlade. Ljudje bi mislili, da je v časih sedanjih zunajpolitičnih momentov potrebno bolj kot nikdar, da se na zunaj pokaže enotna volja jugoslovanskih narodov. Mesto tega se je zgodilo

Kralj Aleksander ugotavlja miroljubnost naše politike.

London, 22. aprila. »Daily Mail« objavlja pogovor svojega belgrajskega poročevalca s kraljem Aleksandrom. Uvodoma naglašajo dopisnik, da ga je globoko ganil način, kakor je kralj izpovedal miroljubnost Jugoslavije.

O Albaniji je izjavil kralj, da je Jugoslavija že začela mirovni pogajanj zagovarjala neodvisnost Albanije. Poslej je ostala Jugoslavija zvesta idealu miru in neodvisnosti Albanije. Neodvisnost Albanije je za neodvis-

nost Jugoslavije same nujno potrebna. Zato Jugoslavija nikakor ne more dopustiti, da bi kaka druga država dobila premoč v Albaniji.

Kralj Aleksander je nato ponovno slovesno ugotovil, da vodi Jugoslavija iskreno mirovno politiko. Jugoslavija, je rekel kralj, je začela svetovne vojne preveč trpela, da bi mogla v bodoče kaj drugega želeči, nego da more živeti v miru in delati.

Vprašanje izpopolnitve kabineta.

Belgrad, 22. aprila. (Izv.) Danes je imela vlada sejo, na kateri je finančni minister poročal o tem, da je Hipotekarna banka dobila posojilo od skupine Seligmann 12 milijonov dolarjev. Vlada je to posojilo odobrila. Poleg tega se je tudi govorilo o popolnjevanju portfeljev, predvsem iz vrst Hrvatov. Kot zelo resen kandidat za ministra kot zastopnik Hrvatov se imenuje znani publicist in časnikar dr. Jambrešak kot minister za narodno zdravstvo. V političnih krogih je znan kot odličen prijatelj Ljube Jovanovića. Z ozirom na to

ima največ upanja, da pride kot zastopnik Hrvatov v to vlado. Dr. Jambrešak je zdravnik in znan politik izpred vojne. Po vojni je pa igral veliko vlogo v dobrovoljskem pokretu v inozemstvu. V Belgradu je še nekaj drugih ministrskih kandidatov, med njimi bivši minister dr. Šurmin, ki tudi reflektira na vstop v vlado. Sicer pa je politično življenje povsem mirno. Tekom današnjega dne je več ministrov odpotovalo iz Belgrada. Čez pravoslavne velikonočne praznike ni pričakovati nobenih važnejših dogodkov.

Diplomatična akcija v albanskem vprašanju.

Pariz, 22. aprila. Zunanji urad doslej ni izdal nobene izjave glede novih diplomatičnih korakov velesil v albanskem vprašanju. Vendar je znano, da se vrše med Parizom, Londonom in Berlinom ponovno nujni dogovori glede bodočih ukrepov, ki bi jih utegnil zahtevati italijansko-jugoslovanski spor v svojem nadaljnjem razvoju.

»Havas« poroča iz Londona, da so v londonskih merodajnih krogih mnenja, da je imel britanski poslanik v Rimu dejansko nov pogovor z Mussolinijem glede italijansko-jugoslovanskega spora.

Londonski dopisnik »Chicago Tribune« poroča iz poučenega vira, da bi Mussolini pristal na posredovanje Društva narodov. »Petit Parisien« pa poroča iz Londona, da angleško zunanje ministrstvo nikakor ne bo mirno dopustilo, da bi se zaradi Mussolinijeve politike položaj poostiril. Londonski krogi upajo, da bo Mussolini razumel, da mu mora njegova politika v angleškem javnem mnenju zelo škodovati.

Francosko časopisje kaže znatno vznemirjenost nad razvojem albanskega spora. Listi očitajo diplomaciji, da je s svojo neopravičeno popustljivostjo nasproti Mussoliniju zamudila pravo priliko za mirno rešitev spora. Zdi se sicer, da nastopa Anglija topot v Rimu dejansko energičneje nego meseca marca, toda ta način prigrvarjanja najbrže ne bo imel nikakega uspeha. Zato je nujno potrebno, da se nemudoma skliče Društvo narodov, pa naj ima tudi priti do preloma z Italijo.

London, 22. aprila. »Star« piše, da ni izključeno, da se zaradi albanskega spora ohladi odnosi med Londonom in Rimom. Mussolini je s svojo odklonitvijo vsakega pogajanja glede tiranskega pakta pravzaprav brskiral Anglijo, saj je znano, da je prav ona sprožila misel o reviziji albanskega pakta v zvezi z ratifikacijo nettunskih konvencij. List zagotavlja, da je zvedel iz najzanesljivejšega vira, da se je pogovor med Mussolinijem in angleškim poslanikom v Rimu dejansko vršil in da je bil za g. Mussolinija dokaj neprijeten.

»Manchester Guardian« in »Evening

Standard« pišeta zelo pesimistično glede uspeha angleške intervencije v Rimu. »E. S.« pravi, da naj bo »sedanji resni položaj med Italijo in Jugoslavijo angleškim državnikom svarilo, da se odpovedo poizkusom, da bi v Evropi delali red in prevzemali naloge Društva narodov.«

Značilno je, da se sedaj tudi angleško javno mnenje vedno bolj zavzema za to, da naj v albanskem sporu posreduje Društvo narodov.

Praga, 22. aprila. »Prager Presse« piše, da leže glavne naloge nove jugoslovanske vlade na zunanje političnem polju. Clanki v »Times« kažejo nestalnost današnjega položaja. G. Marković bo skušal albanski spor rešiti z novimi pogajanj. Če se mu to ne posreči, mu ne bo preostalo drugega, nego da vso stvar izroči Društvu narodov.

Belgrad, 22. aprila. Poučeni viri potrjujejo vest, da je imel minule dni naš poslanik v Rimu, Rakić, ponovno pogovor s tamkajšnjim angleškim poslanikom, ki je pojasnil stališče angleške vlade v albanskem sporu. Anglija smatra jugoslovansko zahtevo, da se tiranski pakt revidira, kot popolnoma opravičeno in je poslanik tudi v tem zmislu posredoval pri g. Mussoliniju. Žalibog pa njegovo posredovanje ni imelo uspeha.

Rim, 22. aprila. »Impero« označuje vesti o dramatičnem nastopu med angleškim poslanikom Sir Grahamom in Mussolinijem kot izmišljene. Angleški poslanik je po dobljenih navodilih Mussoliniju le svetoval, da naj se pogajanja z Jugoslavijo pospešijo.

»Messaggero« in »Resto del Carlino« objavljata poslužbeno poročilo, ki naglašajo, da je čas, da italijansko časopisje prekine nadaljno polemiko z jugoslovanskimi in drugimi inozemskimi listi, ki razpihujejo tzv. italijansko-jugoslovanski incident. Odnosi med Italijo in Jugoslavijo se morajo razčistiti v direktnih pogajanjih, v katerih pa se ne smejo dotikati vprašanja, ki se tičejo Albanije. Italija hoče, da se Belgrad vrne v svoj skromni okvir balkanske prestolice in se neha napihovati kakor žaba v basni.

Pred revolucijo v Albaniji?

Dunaj, 22. aprila. »Neue Freie Presse« prinaša brzojavno poročilo svojega posebnega poročevalca iz Korice o položaju v Albaniji. Poročilo slove:

Na albanski vzhodni meji je navidezno mir. Na jugoslovanski strani je 300 km dolga meja močno zavarovana z vojaštvom, da se prepreči nenadni vpadi albanskih tolp. Kakih vojnih priprav v Jugoslaviji nikjer ni opaziti. V Prizrenu in Djakovici je 500 Alban-

narobe. To ne škoduje nič manj državi kakor škoduje celokupni slovenski kulturni skupnosti brez ozira na državno pripadnost.

S tega vidika motrimo sedanjo vlado kot Slovence,

cev, ki so se bili udeležili marčne ustaje in pobegnili čez mejo. Sedaj čakajo na bodočo albansko revolucijo. Priprave vodijo albanski emigranti v Belgradu in na Dunaju. Te emigrantske skupine so edine le v tem, da mora Ahmed beg Zogu pasti; drugače pa se soprožijo med seboj in zasledujejo najrazličnejše cilje. Dunajska skupina pod Fan Noliem je pod vplivom Moskve; pripravana je, da se bo bil odločilni boj za Albanijo med Londonom in Moskvjo.

Albanci v Belgradu zastopajo predvsem verske cilje. Ahmeda bega smatrajo za monarhčadca, ki v njihovi domovini zatira krščanstvo. Maščevati se hočejo nad njim, ker se je drznil obesiti krščanskega duhovnika.

Njihov voditelj je bivši minister Tassi. Ta skupina je močnejša in je v zadnjem času znatno narasla z novimi emigranti, bivšimi prištaši Ahmeda, ki so sedaj pobegnili iz strahu pred njim. Belgrajski Albanci so bili započeli marčno ustajo v severnih krajih Albanije in sicer brez zadostne priprave. Albanski duhovnik don Coro Zaha je prepotoval malsorska naselja in v kratkem nabral 6000 krščanskih hribovcev. Ustaja se je ponesrečila, ker je ustašem zmanjkalo celo municije. Nato je hotelo 30.000 Malisorov z družinami in premičnim premoženjem pobegniti iz Albanije, ker so se bali Ahmedovega maščevanja. Toda meje so našli zastražene. Večina je nato odšla v gore, kjer čaka sedaj na povelje, da bolje oboroženo znova udarijo proti diktatorju.

Tretja skupina albanskih emigrantov ima svoj sedež v Bariju in je pod vodstvom polkovnika Izmaela Hakija Tatsatija. Ta skupina je internirana in pod najstrožjim italijanskim nadzorom. Nagiba se k sporazumu z Ahmed begom.

Rusko-jugoslovanska pogajanja v Berlinu.

Moskva, 22. aprila. Sovjetski poslanik v Berlinu nadaljuje pogajanja z jugoslovanskim poslanikom v svrhu obnove diplomatskih zvez. Pričakovati je, da se pogajanja v kratkem uspešno zaključijo.

Afganistan pod ruskim protektoratom.

Moskva, 22. aprila. Podpis rusko-afganistanske prijateljske pogodbe, ki sta mu prisostvovala tudi turški in perzijski poslanik, smatrajo tukaj kot izredno važen dogodek. Leta 1907. je carska vlada priznala Afganistan kot angleško interesno ozemlje, sedaj pa Rusija jamči Afganistanu njegovo neodvisnost.

Madžarski tranzit.

Budimpešta, 22. aprila. Merodajnim ogrskim krogom je mnogo do tega, da se rešitev tranzitnega vprašanja na Reko kolikor mogoče pospeši, ker bi Ogrska rada že letošnjo žetev izvažala preko Reke. Priprave za končno pogajanja v Rimu in Belgradu so v polnem teku. Merodajni krogi upajo, da nova vlada v Belgradu ne bo izpreminjala dosedanje zunanje politike in da se pogajanja ne bodo zavlekla.

Politika nove japonske vlade.

Tokio, 22. aprila. Novi ministrski predsednik Tamaka je izjavil, da bo sedanja japonska vlada vodila zelo zmerno politiko; preišlje no bo kombinirala pozitivno in negativno politiko.

Mornariški minister admiral Okada je izjavil, da popolnoma osvaja stališče svojega prednika glede omejitve oboroževanja, ki je nujno potrebna.

Venizelosova misija.

Atene, 22. aprila. Bivši predsednik grške republike Venizelos je včeraj dospel na Krf, kjer so mu priredili prisrčen sprejem. Venizelos je izjavil, da se hoče stalno naseliti na Kreti. Političnega življenja se ne bo udeleževal razen tedaj, ako bi bila republika v nevarnosti, kar trenutno ni. Predsedniškega mesta ne bi hotel sprejeti.

Na drugem mestu je izjavil Venizelos, da vprašanje vladavinske oblike na Grškem po njegovem mnenju še nikakor ni končnoveljavno rešeno, ker so monarhisti še zelo močni. Ni izključeno, da dobe le-ti volitvah večino. Državni udar pripravlja tako general Pangalos kakor prejšnji ministrski predsednik Kondylis.

»Embrose« objavlja brzojavno poročilo svojega rimskega poročevalca, ki pravi, da prihaja Venizelos v Grčijo na željo francoske vlade, da bi delal za grško-jugoslovansko zблиžanje. Italijanski krogi domnevajo, da bi Francija rada izpodbila italijanske obkoljevalne poizkuse proti Jugoslaviji z grško-jugoslovansko zvezo.

ODKRITJE SPOMENIKA VERGILU.

Milan, 22. aprila. (Izv.) Včeraj so v Mantovi z velikimi slovesnostmi odkrili spomenik pesniku Vergilu. Bile so zastopane vse italijanske univerze in mnogo inozemskih, med njimi Anglija, Francija, Nemčija in češka ter nemška univerza iz Prage.

Grande Italia - Piccola Jugoslavija.

Listu »Popolo di Trieste« gotovo ne gre zadnja beseda v zunanji politiki. Pri vsem tem pa je »Popolo« oficijsko glasilo fašistovske stranke na Primorskem, kateremu je ravnatelj fašistovski tajnik za tržiško pokrajino. Zato ne bo odveč, ako citiramo mnenje tega lista glede albanskega spora, še posebno, ker je ta list v nekem dopisu iz Zagreba prav dobro orisal italijansko miselnost, ki ji je stališče Italije v tem sporu samo nujna posledica.

Dopisnik pravi, da se po tem incidentu odnošaji med Italijo in Jugoslavijo ne bodo definitivno razčistili, ker vlada v Jugoslaviji »neverjetno in umetno nerazumevanje, ki se perfidno propagira, za življenjske interese velike sile Italije. Na eni strani,« nadaljuje list, »je zmagovalna »grande Italia«, s svojimi 50 milijoni prebivalcev, s svojo tisočletno zgodovino, s svojo kulturo, s katero se lahko povsod postavi, s svojo slavo, lesketajočo se v stoletjih, s pravicami celega plemena, ki zahteva na svetu mesto, ki mu gre... na drugi strani pa »piccola Jugoslavija«, država od včeraj, zrasla v veliko presenečenje vseh, v največje preseenečenje Jugoslovancev samih, z kapricastih diplomatskih spletkarenj, iz rezultata svetovne vojne, ki se je bila za vse ideale, država SHS s svojimi 12 milijoni prebivalcev, ki jih neusmiljeno ločijo vera, jezik in tradicija, država z edino skupno značilnostjo, da poseduje plitko kulturo, ki sega le nekaj let nazaj v zgodovino, in da so njeni prebivalci zastrupljeni po fatalni bolezni slovanskih plemen, da uganjajo vedno in povsod politiko.«

V tem tonu je spisan ves članek Grande Italia : Piccola Jugoslavia je 50 : 12, to je, kakor štirje proti enemu. Čemu potem tak strah? »Piccolo uomo, grande canaglia,« kaj ne, »Popolo«?

Zadnji udarec fašizma delavstvu.

v Rim, 22. aprila. (Izv.) Pri včerajšnjih proslavi ustanovitve Rima so obhajali tudi praznik dela, ker je fašistična vlada odpravila praznovanje prvega maja. Praznovanje se je zaključilo s promulgacijo takozvane »Carta di lavoro«, v kateri so v 30. členih naštetja načela, ki naj urejajo razmerje med delavci in delodajalci. Listina je bila sprejeta na seji velikega fašista sveta, na kateri so bili navzoči tudi zastopniki delavcev in delodajalcev in je trajala snoči do dveh ponoči. Listino je podpisal Mussolini, člani velikega fašistovskega sveta in zastopniki sindikalnih organizacij. V strokovnih in fašistovskih sindikalnih organizacijah je včlanjenih sedaj 2.148.000 delavcev.

Karta vsebuje naslednja temeljna določila: Državnim višjim interesom se morajo podrediti interesi posameznikov. Delo, intelektualno, tehnično in ročno je družabna dolžnost, ker le pod tem naslovom ga država štiti. Strokovno ali sindikalno organiziranje je svobodno, toda le pravno priznani sindikati smejo zastopati cele stroke in sklepati kolektivne pogodbe, obvezne za celo stroko. Interesi delavcev in delodajalcev se morajo podrediti višjim interesom produkcije. Spore med delavci in delodajalci ureja posebno delavsko razsodišče. Strokovne organizacije se smatrajo za državne organizacije, država smatra zasebno inicijativo v produkciji za najkoristnejšo. Podjetniki so na prapam državni odgovorni za smer podjetij. Država intervenira v produkciji kadar je zasebna inicijativa nezadostna ali so v igri državni interesi. Strokovne organizacije morajo urediti razmerja potom kolektivnih pogodb. Ponočno delo se plačuje dražje, v nedeljo delo počiva. Stalni nameščenci imajo pravico do odpravnine. Delodajalci so dolžni sprejeti na delo delavce, ki jih priporoča posredovalni urad, ki mora dati prednost onim, ki so vpisani v fašistovske sindikate. Veliki fašistovski svet je sprejel tudi resolucijo, da se morajo tekom tega leta vse pogodbe spremeniti v smislu »karte delac«. — V bistvu to ni nič novega, ker se vse te določbe praktično že izvajajo.

BENEŠKI LEV NA REKI.

Sušak, 22. aprila. O priliki proslave 21. aprila (ustanovitve Rima) so na Reki na Adamičevi obali odkrili spomenik beneškega leva, ki so ga Reki podarili Benečani. Slavnostni govor je imel beneški župan grof Orsi. Pozdrave je poslal med drugim Trst. Pozdrav naglašja, da je beneški lev obrnjen proti vzhodu, kjer leži raztrgana Dalmacija in Krk, ki težko čakata dan, ki mora priti.

Beležke

△ Ljudski glas božji glas piše »Narodni dnevnik«, ko premišljuje o tem, s kako ravnodušnostjo da je sprejelo slovensko ljudstvo zadnji belgrajski dogodek. Človek bi mislil — tako razpravlja »N. d.« — da bo vendarle kje videl ogorčen obraz ali slišal krepko besedo, pa nič. Z izjemo nekaj profesionalnih politikov, ki imajo čas in veselje za take pogovore, se ni nihče niti namrdnil... — Če misli »Nar. dnevnik«, da je temu res tako, potem mu moramo povedati, da se zelo moti. Najnost čestito vara, v tem slučaju pa gotovo jako! V resnici je to, kar se je zdaj v Belgradu zgodilo, našemu ljudstvu globoko seglo v dušo, globlje

ne go bi zgolj zunanji opazovalec to mogel presoditi. A mi imamo o tem pismene izjave, ki veliko povedo, a še več misliti dajejo... In zopet imamo dokaz, kako politično zrel je naš narod. Ta narod dobro ve, zakaj danes molči. In ta njegov molk pové več, kot bi povedala najkrepkejša beseda. Molč je pod okolnostmi najpomembnejši ljudski glas, to nas tudi zgodovina uči na brezštevilnih primerih. Naj ta molk vsakdo prav razume!

△ Politika drobtinice. »Kmetijski list«, glasilo g. Puclja, piše tole: »SLS ne more stopiti v ožjo kolaboracijo niti z eno stranko v državi, zato bo njena, kakor je bila že, politika drobtinice in bolj lokalno, brez temeljne državne in socialne politike. Naš narod tega še ne ve, ker živi pod duševnim klerikalnim ter-

rorjem in kateri teror mu prepoveduje, da sliši dokaz od ene in druge strani.« — Kaj je hotel »Kmetijski list« s tem povedati, to ni povsem jasno, jasno pa je to, da je zamenjal politiko SLS, ki je prinesla Sloveniji velikih pridobitev, pred vsem oživotvorenje avtonomije, s politiko g. Puclja, ki je proglasila za geslo: boljše vsaj kaka drobtinica za Slovenijo kot pa nič, — potem pa ni dala Sloveniji niti ene drobtinice, čeprav je bil g. Puclj veliko dalje na vladi kot pa dr. Kulovec.

POSŁANIK NEŠIČ V BELGRADU.

Belgrad, 22. aprila. Včeraj je dospel v Belgrad naš sofijski poslanik Ljuba Nešič; pozval ga je zunanji minister Marinković.

Zasedanje ljubljanske oblastne skupščine.

Včeraj ob desetih dopoldne se je začela sedma seja ljubljanske oblastne skupščine. Navzoč je bil vladni zastopnik dr. Franc Vodopivec. Kot tajnika sta fungirala poslanca Lebinger in Oblak.

Po otvoritvi je predsednik dr. Natlačen poročal o novih predlogih in interpelacijah, ki jih je predsedstvo prejelo. Odkazal jih je posameznim odsekom.

Nato se je pričela

SPECIALNA DEBATA O PRORAČUNU.

Najprej so prišla v razpravo poglavja I. o splošni oblastni upravi, VI. o prosveti in VII. o raznih stroških in proračunskih rezervah. Prvi je govoril referent finančnega odseka

profesor Jare,

ki je izvajal:

Prvo poglavje govori o splošni upravi. Mislim, da prvi partiji ne bo mogel nihče ugovarjati. Detajli za drugo partijo se pa nahajajo v poročilu, kakor se vam je včeraj predložilo, in sicer v členu 3 proračunske uredbe, kakor vam jo je predložil finančni odsek. Mislim, da so te vsote primerne. Prepričan sem, da je imel oblastni odbor in naš gospod predsednik dela dovolj in da ga bo imel tudi v naprej več kot dovolj. Prepričan sem, da je oblastni odbor svoje delo vršil resno in da ga bo tudi še naprej ravno tako resno vršil.

Gospodje! Jaz mislim, da moramo poštene delavce za njihovo delo tudi pošteno plačati. Točka o osrednjem uradu govori o plači osebja, zaposlenega pri oblastnem odboru. Ako bo kdo od gospodov hotel detajlirati, potem mu bom v zaključni besedi radevoljno na razpolago.

Potem je odstavek 6, nad katerim si je že včeraj skušal neki gospod zlomiti svojo nogo. Jaz mislim, da moramo mi vsi skrbeti za naše kulturne institucije.

Gospodje, naše ljudsko šolstvo stane, kakor veste iz poročila g. velikega župana, državo 64 milijonov na leto. Ako dodamo mi 250.000, potem izvršimo le svojo dolžnost za širjenje ljudske osnovne izobrazbe. Preskrbeti moramo za knjižnico, predavanja itd. Nam ne bo treba skrbeti za analfabetske tečaje kakor na Hrvatskem. Naši ljudje znajo brati, naši ljudje imajo samo željo ohraniti in poglobiti svojo duhovno izobrazbo.

Kar se tiče pospeševanja prosvete sploh, mislim, zlasti na podporo revnemu dijaštvu. Sam sem profesor na gimnaziji in vidim, da današnje dijaštvo ni več tako dobro, kakor je bilo pred leti. Vzrok temu je, da naš kmet ne pošlje več svojega sina študirat. Na žalost moramo ugotoviti, da one brihtnosti, ki je bila prej v našem dijaškem naraščanju, ni več. Skrbeti bomo morali za to, da bo mogel poslati tudi kmet svojega sina v šolo. On je vedno poslal v mesto samo enega izmed svojih otrok in sicer najbolj nadarjenega izmed njih. Radi tega je bila tudi povprečna nadarjenost šolske mladine toliko višja kakor danes. Mislim, da se bo znesek uporabljal za podporo revnemu dijaštvu, za napravo dijaških kuhinj, da se tako omogoči študij tudi revnejšim slojem in da se s tem dviga nivo naše ljudske izobrazbe. (Odobranje.)

Osmo poglavje ima splošen značaj. Govori se o potrebah v gospodarstvu. Kar se izdaja, mora biti vedno natančno določeno, kdo bo dobil, biti mora povsod kontrola, za kaj se bo denar uporabljal. Vi pravite, da je to nekak dispozičijski fond; potem bi pa imelo lahko vsako gasilno društvo svoj dispozičijski fond. (Smeh. Nemir.) Po mojem mnenju je čisto pravilno, da se natančno ve, zakaj bodo dotične korporacije, ki imajo svoj dispozičijski fond, uporabljale podpore, ki jih bomo dali. Oblastni odbor se bo moral vedno prepričati o tem ali se pravilno uporablja ali ne in bo moral poročati tej skupščini. Razpolagal bo z denarjem oblastni odbor, saj je on odgovoren pred skupščino. Prosim zato, da se partije 1, 2, 3, 6, 8, 29, 30 v celoti sprejmejo. Poročevalec oblastnega odbora

poslanec Peter Hauptman

je navajal postavke proračuna. Skupščini je priporočal, da sprejme celotni proračun tak, kakor je predložen.

Predsednik dr. Natlačen je pozval poslanca, da se javijo k besedi. Prijavili so se: dr. Kramer (proti) v imenu kluba, ing. Zupančič (proti), Ivan Tavčar (proti), Ivan Bukovec

(proti) v imenu kluba, Zebal (proti), Anton Skubic (za), Ivan Mazovec (za), Josip Gostinčar (za).

Prvi je govoril

dr. Kramer.

Za zgled dela je postavil mariborsko skupščino. Zahteval je specializacijo postavk. Oblastna skupščina mora naprej vedeti, komu je katera vsota namenjena. (Prof. Mazovec: Mi moramo v naprej vedeti, kje bo kaj pogorelo!) Zahteva, da se označi, koliko bo dobila Prosvetna zveza, koliko Zveza kulturnih društev. (Prof. Mazovec: Toliko bomo dali za ZKD, kolikor ste vi dali za Orle!) Zahteva določeno postavko za gasilsko zvezo.

Poslanec Anton Skubic

je ostro zavračal opozicijo, ki, kakor včeraj, tudi danes začenja s samimi sumničeni. Opozicija je zoper dijete. Kako bo mogel v skupščino kmetijski poslanec, ki doma pusti svoje delo in najame tuje moči in jih plača, če ne bo dobil vsaj skromne dnevnice kot odškodnino! Kako naj vrši poslansko dolžnost delavski zastopnik, ki živi od vsakdanjega zaslužka! Opozicija bi rada pripravila naše kmetške in delavske poslance ob možnost, da bi tu vršili svojo dolžnost. Zato smatra govorjenje opozicije proti dietam za neumestno, ki se ne sme več dopustiti. (Odobranje.) Opozicija hoče oblastni odbor slikati kot leno maso. Mi pa vemo, kako veliko delo je izvršil v teh par tednih, odkar obstoja (Tako je!) Opozicija pa ni k temu delu ničesar doprinesla, temveč samo vpije, da oblastni odbor nič ne dela in torej nič ne zasluži. Mi smo za to, da je vsak uradnik za svoje delo plačan. Pri našem uradništvu ne bomo dopustili, da bi se korumpiralo. Naš davkoplačevalec dobro ve, da je vsak delavec vreden plačila. Tovariši gospodov iz opozicije v mariborski oblastni skupščini so pokazali vse druge manire. So sicer proračun stvarno kritizirali, toda proračun je vsa zbornica sprejela soglasno.

Izvajanjem ing. Zupančiča (SKS) in Ivana Tavčarja (SDS) je večina odločno ugovarjala.

Profesor Ivan Mazovec

je v svojem govoru energično zavrnil vse neosnovane očitke opozicije ter izvajal: Gospod poslanec Tavčar je izvajal, da če bo črpal oblastni odbor vse dohodke iz ljubljanske občine, potem bi... Ta večni če bo, če bo, če bo, je tipičen za vse argumente opozicije. Večni če in če. Poudariti moram, da se mi zdi, da ta način debate ni lep in ne stvarno utemeljen. Opozicija nas slika kot najbolj propadle ljudi, ki zahtevajo zase predprave, pripisuje nam vse mogoče slabe lastnosti in podtika slabe namene. K temu bi pripomnil, da naših namenov, ne dobrih ne slabih, vendar le ne morete poznati, če vam jih naravnost ne povemo. Vi napadate oblastni odbor, da nič ne dela in da za svojo lenobo vleče plačo.

Glede tega, da poslanci iz Ljubljane ne zaslužijo diet, navaja kot primer zavode, kjer dobivajo člani odborov dijete. Nihče gospodov, ki so proti dietam, ne bi teh diet odklonil.

Oblastni odbor se napada, da naj ima svoje plače, ne dobiva naj pa diet. Gospodje, pomislite, ko se pri nas seja neha, gre oblastni odbor k svojim sejam in teh sej ima oblastni odbor mnogo, tako da iz sej tako rekoč ne pride ven. Vrh tega ima naš predsednik še važno in ne lahko dolžnost reprezentance.

Od nas zahtevate, da damo podporo vaši prosvetni zvezi. Koliko pa ste dali vi našim organizacijam tam, kjer ste vi odločevali? Vi niste naklonili našim prosvetnim organizacijam nikdar nobene podpore, obratno ste še celo izposlovali prepoved, da naš Orel niti eksistiral ni smel. Gospodje, ali vi mislite, da mi vse pozabimo, ali pa si mislite, da smo zato tukaj, da bi vam držali svoj hrbet, da bi vi pokali po nas? Naš ideal prosvetnega dela je povsem drugačen kot je vaš. Če bi pa mi hodili vašo pot, potem bi skrbeli za razširjanje papežinje Favste, Vi, gospodje, ne pomislite, če enkrat zmajete vero, da ste zmajali moralo in čut odgovornosti ljudstva do države. Zato vam povem na vsa usta, da mi je ljubši veren musliman, kot pa brezveren Slovenec. Naša prosveta je vse drugače usmerjena kot vaša in ne zahtevajte od nas nemožnih stvari, da bi vam dajali podpore proti lastnemu pro-

gramu. To je nemogoče! Mi delamo za svoje ideale, ki naj ohranijo naše ljudstvo narodno, krščansko in državotvorno. Naši ideali, utrjeni v našem ljudstvu, ščitijo avtoriteto božjo, avtoriteto naroda, avtoriteto kralja in avtoriteto države. (Viharno ploskanje.)

Nedavno ste pisali o nas, da smo republi. kanci, sami pa pišete v »Jutru« o dinastiji Petroviča. Njogoša v tonu, ki ga pri nas v Sloveniji nismo vajeni. Gospodje iz opozicije, člani SDS! Ali se ne zavedate, da je naš kralj Aleksander v najožjem sorodstvu z bivšo črnogorsko dinastijo? Gospodje, ali ne marate upoštevati, da je naš kralj sin črnogorske knežinje? Tako častniško pisanje bi utegnulo našo Slovenijo diskreditirati. To nas žali in v imenu velikanske večine slovenskega ljudstva izjavljam, klanjajoč se spominu velikega Petroviča Njogoša, pesnika Gorskega Venca, da vsi Slovenci, kar nas je lojalnih in pametnih, protestiramo proti temu načinu pisanja, ki želi in hoče rajši, da bi živela dinastija Njogošev od italijanske milosti kot pa od nas. (Viharno ploskanje.) To se mi je zdelo potrebno ugotoviti. Vaš patriotizem je pa dvojen, kakor vam kaže. Res patriotska stranka pa mora prevzeti nase tudi žrivo.

Nato je govoril poslanec Janko Bukovec (SKS).

Poslanec Jože Gostinčar

je poudarjal, da se sedaj oblastna uprava na novo ustvarja. Zato je povzročila nekaj bre-men. Nobena uprava ne more funkcionirati brez aparata. Aparat naše oblastne samouprave danes še funkcionira, čeprav še ni povsem izpopolnjen, kar se tiče samoupravnega osebja. Kolikor imam jaz vpogleda v delovanje oblastnega odbora, moram reči, da mu moramo čestitati na njegovih uspehih in obudovati ogromne uspehe, ki jih je dosegel s svojo vztrajnostjo in s svojo preudarnostjo. (Odobranje.) Samoupravno uradništvo je treba zadovoljiti, da bo posvetilo vse svoje moči tistemu poslu, za katerega je namenjeno. Če sprejmemo uradnika v svojo službo, mora biti uradnik siguran, da ima tu svoj kruh. Isto velja tudi za plače članov oblastnega odbora. Ti gospodje bodo morali delati dan na dan v svojih uradih, na njih ramah bodo slonele skrbi za redno poslovanje uprave, morali bodo mnogo razmišljati itd. Če bomo to upoštevali, nam bo jasno, da nagrade, ki jih zanje določa proračun, nikakor niso prevelike. Primerjajmo samo delo oblastnih odbornikov in njih plačo s plačo vodilnih osebja v raznih privatnih zavodih. Zaradi tega se mi zdi pravilno, da smo se i glede uradništva i glede oblastnih odbornikov postavili na stališče, da določimo take plače, da se bodo vsi — uradniki in odborniki — lahko vsi vno posvetili svojemu delu, da bodo mogli živeti brez postranskega zaslužka.

Ze z ozirom na žrtve, ki so jih posamezniki doprinesli s tem, da so se odpovedali svoji službi, da morejo vršiti svoje odborniške funkcije, že s tega stališča je potrebno, go spodje, da se ta stvar uredi tako, kakor je predlagano tukaj.

Ta stvar se ni izvršila brez pomislekov. Čisto gotovo je, da bo tudi naš narod, da budi naš volivec stvar razumel tako, kakor se od nas tukaj razlaga. Saj imajo naši ljudje dovolj skušenj in vedo povedati, kakšne s druge uprave, ki ne funkcionirajo tako, kakor bi morale in to ravno radi tega, ker s uradniki dejansko preslabo plačani.

Prosveta je dvignila naš narod na nje govo sedanjost visoko kulturno stopnjo. Naš prosvetne organizacije so s svojim delovanjem dvignile narod. Te prosvetne organizacije zaslužijo brez dvoma, da jih podpiramo na vse mogoče načine.

Nato je govoril o omiljenju stanovanjskih bode.

Proračun ni fiktiven. Mi bomo izvršili vsa stvari, ki so potrebne. Treba bo še velik napora in veliko dela, da se bo to tudi dejansko izvršilo. Gospodje, jaz samo pravim bodimo složni, sporazumno se, delajmo skupno in potem bo cela stvar šla lepo naprej. Izjavljam, da bom glasoval za proračun. (Zvahno odobranje in ploskanje.)

Za poslanca Gostinčarjem je govoril poslanec Franc Zebal (SDS).

Poslanec dr. Ivo Česnik

je poudaril važnost dela, ki ga je dosedaj izvršil oblastni odbor. Posebno je imel velik dela oblastni predsednik. Zavzema se za uradništvo, ki mora biti pošteno plačano. Le po tem bomo lahko zahtevali od njega pošteno delo. Glede zahtev, da se naj Gasilski zvezi in prosvetnim organizacijam določi v proračunu gotova vsota, navaja s pravnega ozir težave. Ako se vstavi določena postavka, to pogodba v korist tretjega. Kaj storiti, ali bi prišli upravičenci po dotične zneske, pa zanje ne bilo kritja? Zato je taka zahteva ne utemeljena in neumestna.

Profesor Jare

je odgovarjal dr. Kramerju, ki da je vel dvomljivec. Vse kar sklepamo, je dvomljiv. Spominjam se starih časov, ko so zastopniki iste struje, kakor je zastopa on, dvomili vsem, kar smo napravili v letih 1908 do 1911. Dvomili so nad Zavrnico, melioracijskim posojilom itd. Ne razumem, čemu se dr. Kramerburja nad proračunom, ki je po njegovem mnenju igračka, ki se bo razpočila.

Glasovanje o I., VI. in VIII. poglavju.

Nato je predsednik dr. Natlačen prešel na glasovanje. Glasovanje se je vršilo po partijah. Poslanci opozicije so stavili k posameznim partijam in postavkam spreminjalne predloge.

Partijo I. je večina sprejela in odklonila predlog poslanca Zebala (SDS). K partiji 2. so stavili spreminjalne predloge Zupančič, dr. Kramer, Zebal. Večina je predloge odklonila. K partiji 3 je stavil spreminjalni predlog poslanec Zebal. Večina ga je odklonila. K partiji 4 ni bilo spreminjalnega predloga. Na ta način je bilo prvo poglavje sprejeto.

K VI. in VIII. poglavju so stavili spreminjalne predloge dr. Kramer, Zebal in Tavčar. Večina je spreminjalne predloge odklonila in obe poglavji sprejela.

RAZPRAVA O PRORACUNU ZA DEŽELNO KULTURO.

Po uvodnih besedah poročevalca finančnega odseka prof. Jarca je dobil besedo referent oblastnega odbora

dr. Anton Milavec.

V obširnem in temeljitem ekspezeju, ki bi bil v čast vsakemu državnemu parlamentu, je naslikal sedanje stanje kmetijstva v ljubljanski oblasti, podčrtal bedo kmečkega stanu, zadovoljevanje kmečkih posestev, nerentabilnost kmetijske produkcije ter naslikal vzroke tega položaja našega kmeta. Izjavil je: Mi bomo nadaljevali delo bivšega deželnega odbora. Posvečevati moramo svojo skrb predvsem poljedelstvu v ožjem pomenu besede, da tako podpremo našega malega kmeta, dalje živinoreji, ki je druga glavna panoga kmetijskega gospodarstva, sadjarji, vinogradništvu in gozdarstvu. Dvigniti moramo kmetijsko produkcijo kvalitativno in kvantitativno. Predpogoj umnega, smotrnega in rentabilnega gospodarstva pa je strokovna izobrazba našega kmeta. Referent se je podrobno pečal z vsemi kmetijskimi zavodi bivšega deželnega odbora, s katerimi bo odslej upravljal oblastni odbor, in načrtal smernice, po katerih naj se te institucije izpopolnijo in nove ustanovljajo. Vsled obsežnosti nam referata ni mogoče priobčiti niti v njegovih najvažnejših oddelkih, pač pa bomo v eni prihodnjih števil vsaj glavne dele priobčili. Zbornica je sprejela poročilo z viharim odobravanjem in je že med referatom, najbolj pa ob koncu, poročevalca prekinjala z viharim ploskanjem in odobravanjem.

Prvi se je oglasil k debati o kmetijskem oddelku proračuna predsednik odseka za deželno kulturo,

poslanec Jan.

V imenu kmetijskih poslancev te skupščine se je zahvalil poročevalcu za temeljito poročilo, ki uvažuje vse težnje in želje kmetijskega stanu v ljubljanski oblasti. K posameznim postavkam proračuna je podal kratka in temeljita pojasnila ter navodila, kako naj skupščina in oblastni odbor delata, da bosta čim hitreje in kar najbolj uspešno pomagala kmetu. Priporočal je zlasti izobrazbo ljudskošolskega učiteljstva v kmetijstvu, sadjarstvu in vrtnarstvu ter na praktičnih zgledih pokazal, kako škoda je, da zlasti mlajši učiteljski naraščaj, ki pride na kmete, o teh stvarih skoraj pojma nima. Priporočal je ustanovitev okrajnih resolucij, v vsakem okraju ter končno stavil resolucijo, ki zahteva, naj oblastni odbor priredi tečaj za strokovni pouk o pomoči pri porodih pri živini, o cepljenju in rezanju prašičev.

V debato so posegli še poslanci Poljanšek, Deželak, Zebal, Skubic, Pipan, Brenčič, Širola, Erjavec, Zupančič, Tratnik, Bukovec,

Peterlin, veterinarski referent Pavlin. Poslanec Deželak je predlagal resolucijo, ki naroča oblastnemu odboru, naj do jesenskega zasedanja izdela in predloži izpremembo lovskega zakona, ki naj vpoštevata sedanje izpremenjene razmere in želje kmetijskega stanu.

Poslanec Skubic je predlagal resolucijo, ki zahteva, naj oblastni odbor prouči pravno stanje ribarstva in predloži novelo k ribarskemu zakonu.

Poslanec Brenčič je v posebni resoluciji prošil oblastni odbor, naj ukrene vse potrebno, da se prebivalstvo obvaruje škode, ki jo trpi, ker mora ponekod uporabljati kot pitno vodo za ljudi in za živino ter vodo za kuhanje iz takih rek in potokov, v katerih je voda umazana in pomešana s škodljivimi snovmi, ki prihajajo v struge iz raznih industrijskih podjetij.

Poslanec Širola

je nazorno slikal žalostne razmere v okraju Kastav. Omenil je, da sicer ta okraj hoče biti priključen karlovški oblasti, da pa pričakuje, dokler se to ne zgodi, da bo ljubljanska oblastna skupščina vse storila, da se beda tega okraja omeji. Kastav ne teži v Karlovac morda radi tega, ker bi mu Slovenci ne bili enako mili kakor Hrvati, ampak zato, ker je gospodarsko navezan na karlovško oblast in z ljubljansko oblastjo nima skoraj nobene prometne zveze. Za Kastav je bila usodna zloglasna parcelacija Hrvatske. (Večina viharo pritrjuje.) V Ljubljano moramo preko Karlovca, ker nova državna meja ne dovoljuje edine zveze preko št. Petra. Politično spada Kastav v Ljubljano, vojno v Karlovac, sodno pa v Šibenik. (»Škandall!«) Kastavščina je zgubila vse gospodarsko zaledje in oddajni trg. Ostale so nam gole stene naših hiš. Po rimskem dogovoru bi sicer morali mi imeti pravico, da svobodno kupujemo na Reki vse naše potrebščine, pa ta dogovor Italijani ne izpolnjujejo. Samo eno leto so ga izvrševali. Ceste v Kastvu so grape in edina cesta, ki veže Kastav z našo državo, je v takem stanju, da po njej ni mogoče več voziti. Lahko si mislite, kakšen občutek ima naš bedni narod, ko onostran državne meje gradijo naši ljudje za Italijo 14 metrov široko moderno cesto, v domači državi pa se za nas nič ne stori. (»To je zločin proti državi!«)

Poleg tega pa oblasti to bedno ljudstvo šikanirajo in mu nagajajo, kjer morejo. Navedem samo slučaj, ki se je zgodil meni. Sklical sem shod naše stranke, toda okrajni glavar in občinsko predstojništvo nam ga je prepovedalo. (Dr. Kramer: »To se je zgodilo pod klero-radikalnim režimom!«) Jaz sem vse storil, da bi izposloval dovoljenje za shod, ukrenil sem vse, da bi zadostil vsem zakonskim predpisom, toda niti pri domačih oblasteh nisem dobil odziva, niti telefon ni funkcioniral. Vse to se je zgodilo tako kasno, da mi skoraj ni bilo več mogoče odpovedati in se je narod zbral. Ker je bil shod prepovedan, sem to zborovalcem javil, shod se ni vršil, toda kljub temu me oblastniki, ki so vsi od prvega do zadnjega pristaši Samostojno demokratske stranke, tožijo, da sem kršil zakon in zahtevajo zame najstrožjo kazen. (Pri teh besedah nastane v zbornici vihar ogorčenja in kliči: »To so samostojni demokratje!« »To je najboljši odgovor dr. Kramerju!« »Dr. Kramer se je urezal!« »Taki ste!« »Škandall!« Dr. Kramer se izgovarja: »Kaj so pa klero-radikalni nosilci svobode ukrenili proti temu?« Odgovor iz desnice: »Imate preveč grehov, da bi jih bilo mogoče v dveh mesecih popraviti!« Profesor Jarc: »Poslanca zasledujejo in zahtevajo kazen, kakor je mene kaznoval dr. Baltič!« To se pa ni zgodilo le meni, to se godi stalno in drugim prebivalcem še bolj kot meni. Edin gospodarski pridelek nam je dajala trta. Trtna

uš nam jo je zadnja leta uničila, tako da je Kastavščina ena najbednejših pokrajin. Ponovno prosim visoko skupščino za pomoč. (Večina pritrjuje.)

Poslanec Erjavec

je predlagal, naj oblastni odbor prouči, kje bi bilo mogoče v ljubljanski oblasti posaditi hmelj. Dalje predlaga, naj se razveljavi uredba, po kateri mora biti vsak, ki hoče priti v poštev pri dražbi lova, član lovskega društva. Ker se nekatere dražbe vrše že 4. maja, prosí poslanec velikega župana, naj te dražbe odloži, dokler se predmetna uredba ne uveljavi. Tozadevno je poslanec stavil dve resoluciji.

Poslanec Tratnik prosi za podporo 30.000 dinarjev za izboljšanje hlevov, ureditev gnojišč in greznic v brežiškem okraju.

Poslanec Bukovec hvali referat dr. Milavca kot izvrsten program za delo oblastnega odbora v tej panogi ter razpravlja o zaščiti in dvigu cene kmetijskih produktov.

Poslanec Peterlin

odgovarja na izvajanja poslanca Jana glede kmetijske strokovne izobrazbe učiteljstva. Obžaluje, da se učiteljstvo zadnja leta ni moglo posvečati tem panogam, zlasti ne praktičnemu delu, ker itak noben učitelj ni bil siguren, ali bo vsaj eno leto ostal na svojem mestu. Učitelji smo bili vedni popotniki in je prav razumljivo, da so preganjanja pregnala tudi naše veselje do dela na tem, sicer tako potrebnem in važnem polju. Gotovo je uvaževanja vredna tudi pritožba poslanca Jana, da med učiteljstvom ni veliko kmetijskih sinov. Ni kriva temu samo beda kmetijskih družin, ki svojih otrok ne morejo dati v šole, saj se še vsi spominjamo, kakšna cenzura se je vršila nad sprejemom gojencev na učiteljske. Mirno trdim, da so nad pomanjkljivo izobrazbo in delom na polju kmetijske prosvete največ krivi razni vladni režimi in šolski načrti, v katerih o tej panogi skoro ni sledu, in ki so poleg tega še nestalni in imajo samo to stalnost, da se stalno izpreminjajo.

Poslanec Jan prosi še velikega župana, naj se šolski mladini da sedaj, ko nastopi rjavi hrošč, tri dni prosto, da bodo pod šolskim nadzorstvom pomagali uničevati to zalego.

Veterinarski referent Pavlin je dal nekatere podatke o metljivosti v ljubljanski oblasti.

Zaključno besedo je dobil poročevalac odseka

profesor Jarc,

ki je z zadoščenjem ugotovil, da so na splošno vsi govorniki hvalili proračun ter tako sami pobili svojo sodbo o tem proračunu, ki so jo izjavljali v generalni debati. Glede predlogov za podporo kmetijskih družbi in nekaterim drugim zavodom in zadrugam, ki so jo predlagali poslanci Zebal, Pipan in Bukovec, je poročevalac ugotovil, da oblastna skupščina tozadevno ni dobila nobene prošnje in niti ne ve, če bi prizadete institucije podporo oblastne skupščine sploh sprejele. Navadna kurtoazija bi zahtevala, da se zavodi, ki na podporo oblastne skupščine reflektirajo, oglašajo s svojimi željami v primerni obliki. Predlaga, da se proračun, kakor ga je sprejel finančni odbor, sprejme.

Ob 17. uri popoldne je skupščina sprejela z glasovi večine proračun za kmetijstvo. Vsi predlogi opozicije so bili odklonjeni.

PRORAČUN ZA OBLASTNA JAVNA DELA IN DEŽELNO IMETJE.

Po 10 minutnem odmoru je predsednik dr. Natlačen pozdravil zastopnika velikega župana vladnega svetnika Svetka ter gradbe-

nega direktorja inž. Krajca. Besedo je dobil oblastni referent za javna dela

dr. Jurij Adlešič.

Poročevalac je predvsem opozoril na razdelitev cest po sedanjem stanju uprave in zakonodaje, ugotovil veliko pomanjkanje inženjerjev in drugega strokovnega osebja v oddelku za ceste gradbene direkcije v Ljubljani in nato temeljito pojasnjeval posamezne partije in pozicije proračuna. Posebno toplo se je zavzel referent za deželne ceste. Ti ubogi ljudje opravljajo svojo službo za 256 do 575 Din na mesec. (Klici poslancev SLS: »To je socialna sramota!«) Poročevalac je izjavil, da bo izboljšanje njihovega položaja ena glavnih nalog oblastnega odbora. Glede novih gradb je poročevalac opozoril na investicijski načrt oblastnega odbora in naštel vse nove deželne ceste, ki jih načrt predvideva, tako Ziri—Smrečje, Smrečje—Popit, Popit—Sopot, Begunje—Št. Vid, Ljubljana—Vrhnika—Cerknica, Staje—Ig—Rakitna—Begunje, Borovnica—Rakitna, Ligojna—Podčelo, Kostanjevica—Oštre—Budinja, Stara cerkev—Novi breg, Jordantal—Globodol, Pirna pot—Sv. Križ, Semič—Kot, Radohova vas—Bred—Št. Lovrenc, Savska cesta—Laze—Radeče, preložitve ceste na Prapretnem, pri Goleku in v Kalcah. Za vse to bi bilo treba nekaj nad 52 milijonov dinarjev. Referent je nadalje navajal mostove, za katere je predvideno v proračunu 1 milijon dinarjev.

Podrobneje se je pečal poročevalac s pospeševanjem obrti in trgovine, navajal zlasti obrtno in trgovsko strokovno šolstvo ter obrtno-nadaljevalne šole. Poročilo je zbornica sprejela z velikim navdušenjem in pritrjevanjem in vsi govorniki, tudi opozicijski so priznali, da vsebuje proračun dejanskega ogromnega programa in da je oblastni referent pravilno označil to panogo kot najnujnejšo in najbolj perečo nalogo. Tudi ta referat bomo kasneje prinesli v popolnejšem izveščku.

K debati so se prijavili od opozicije poslanci Mohorič, dr. Kramer, Zebal, dr. Puc in inž. Zupančič, v imenu večine pa so govorili poslanci Erjavec, Rojina, Peterlin in Gostinčar. Poslanec Mohorič je predvsem dal svoje popolno priznanje oblastnemu referentu, nato pa razpravljal podrobneje o strokovnem trgovskem in obrtnem šolstvu. Priporočal je uvedbo novih panog, hišne industrije po ugledu Švice, Češke in Šlezije in opozarjal na tozadevno pažnjo, ki jo mora imeti naša država pri sklepanju trgovskih pogodb s tujimi državami glede zaščite domače obrti in industrije.

Poslanec Erjavec je kot štirinajstletni načelnik okrajnega cestnega odbora slikal vse težave in naravnost nadčloveške napore, s katerimi so cestni okrajni odbori v ljubljanski oblasti vršili po vojni svojo nalogo.

Poslanec Rojina

je v kratkem in jedrnatem govoru označil težak položaj obrtniških vajencev. Mojstri, povečini mali obrtniki, nimajo sredstev, da bi mogli imeti, kakor nekdanj, svoje vajence v domači oskrbi. Zato ta mladina, povečini brez potrebne nadzorstva, bega po mestu in se kvari, tako da dobivamo naraščaj, ki ni dorasel vedno večjim nalogam, ki jih stavi razvoj in napredek obrti nanje. Oblastni odbor mora gledati, da bo čimprej oživil in naštivil bivšega deželnega odbora glede ustanovitve in gradbe vajeniškega doma. Dokler to ni mogoče, naj se vsaj z razpoložljivimi sredstvi podpira oskrba vajencev. Poslanec je stavil resolucijo, da naj oblastni odbor votira iz rezervnega fonda 50.000 Din za oskrbo obrtniških vajencev.

Ks. Stankiewicz nima denarja, a zna ga najti. Sicer pa ukrajinski, beloruski in litovski katoliki ne vprašajo, za kateri narod so bo porabil denar, ko je potreben katoliški stvari. Ko bi bilo razmerje med Poljaki in narodnimi manjšinami vsaj približno tako prijateljsko, kakor je med Belorusi in njihovimi neslovanskimi katoliškimi Litovci!

Zelo mnogo zaslug ima Ks. Stankiewicz za katoliško belorusko dijaštvo. On ne daje podpor, ker neče ubijati zdravega ponosa mladine, temveč ji da več: delo, ki ga pošteno plača. Ks. Stankiewicz je tudi ustanovitelj, voditelj in edini poslanec beloruske krščanske demokratske stranke, ki še o njem ob priliki spregovorimo.

Belorusi s Ks. Stankiewiczem na čelu trpijo enak križev pot kakor Jugoslavi pod Italijo. Zato je gotovo, da je njihovo zanimanje za Slovence in Hrvate pod Italijo iskreno in se bo brez dvoma javilo tudi v dejanju.

P. S. V trenutku, ko sem končal ta članek, sem dobil vest, da je poljski nadškof Jalbrykowski prepovedal Ks. Stankiewiczu vsako delovanje izven cerkve, celo na polju prosvete in žurnalistike. Videant consules!

J. Sedivy:

Ks. Adam Stankiewicz.

Ks. Adam Stankiewicz, idejni, organizatorni in politični voditelj katoliških Beloruscev, je vel k prijatelj Jugoslavije, zlasti katoliških Jugoslovancev. Kar je za katoliške Slovence dr. Krek, to je za katoliške Beloruse Ks. Adam Stankiewicz. Kot visoko naobrazen mož je prepričan, da je sedanji zemljevid Evrope začasen, ker so posledice krivih idej zarisale meje. A ideje preoblikujejo vekom lice, ne pa Društvo narodov, mirovne konference in parlamenti. Ozdravljenje ne more priti samo od zunaj, od političnih strank in parlamentov. Prave, krščanske ideje morajo zmagovati nad krivimi, ako se jih vsaja v svet z dovolj veliko požrtvovalnostjo, nesebičnostjo in zaupanjem v Boga. Slovanski Vzhod, ki je v dno duše religiozen, še z boljševisko revolucijo ni povedal zadnje besede. To je le tisti greh, ki ga stori vzhodni Slovan zato, da potem tem lažje dela pokoro in tem zvesteje služi Bogu. Ruska revolucija pa je tudi osvobodila vzhodnega kristjana carjeve samovolje v verskih in cerkvenih zadevah ter dvignila gospodarsko stanje kmeta in delavca na tako višino, da so dani pogoji za moralno življenje. Narodno vprašanje je v glavnem rešeno. Narodnostni boji ne bodo jemali na ozemlju sovjetske zvezne republike sil, ki se dajo bolj koristno uporabiti drugod. Tudi med Poljaki se je po zalogi salezijanca nadškofa primasa dr. Hlonda začela katoliška obnova, ki bo morala uveljaviti katoliška načela tudi v odnosu do slovenskih sosedov, ako je to gibanje res iskreno mišljeno, o čemer ne dvomimo. Ks. Adam Stankiewicz je prepričan, da bodo igrali Slo-

vani v bližnji bodočnosti važno vlogo v svetovnem razvoju, ako se bodo katoliški Slovani v vsem javnem in zasebnem življenju preprijli s krščanstvom in se zavedli, da imajo dolžnost ne samo povzdigniti gmotni položaj, prosvetno stopnjo in versko življenje svojega naroda, temveč tudi pripeljati svoje pravoslavne

brate v naročje katoliške cerkve. Jasnje je to spoznal že za svojega študija na katoliški duhovni akademiji (bogoslovju) v Petrogradu, kjer je pred svetovno vojno prejel mašniško posvečenje. Med svetovno vojno se je še bolj prepričal, da 15 milijonskega, stoletja zatiranega beloruskega naroda ne morejo rešiti samo politično delo in politični programi. Vse delo med beloruskim narodom je treba postaviti na trdno versko in prosvetno podlago. Nato treba osnovati politično stranko, ki ji bodo krščanska načela zvezda vodnica. Tudi verne pravoslavne treba pritegniti k sodelovanju. Pri vsem tem delu pa treba posvetiti posebno pozornost vzvišeni misli cerkvenega zedinjenja.

Te njegove misli so bile pravzaprav drzne. Saj svetne beloruske inteligence skoraj niti ni bilo, ker se je v ogromni večini porusila. Pravoslavna duhovščina je rusko misleča, katoliška beloruska duhovščina pa je prestavljena v poljske kraje. A Ks. Stankiewicz je trdno upal v Boga in šel na delo. Ze med svetovno vojno je z velikanskim naporom oživil ustavljeni list »Belaruskaja Kryncec«, ki že 20 let zastopa katoliška načela. V njej je dal prostor ne samo politiki, temveč tudi lepi književnosti in reševanju gospodarskih beloruskih problemov. Z njo je tudi pripravil tla za katoliško prosvetno-gospodarsko organizacijo, ki se imenuje »Institut Haspadarstvi i Kulturi«, ki je osnovala že 50 društev z 22 knjžnicami in eno zasebno belorusko šolo.

Ks. Stankiewicz je vzgojil in dajal pobude najboljšemu beloruskemu pesniku Kazimiru Swajaku, katoliškemu duhovniku, ki je umrl 6. maja 1926 v starosti 36 let. Stankiewicz je tudi izdal njegovo najboljšo zbirko izredno

Poslanec Gostinčar se je zavzel za obrtno šolo v St. Vidu nad Ljubljano. Radi premajhne državne dotacije je primanjkljaj zelo velik. Zato prosi oblastni odbor, da za št. vidsko šolo potrebuje subvencijo in ji zagotovi obsto.

Med govorom poslanca inž. Župančiča je prišlo do incidenta. Ko je govoril o tem, da so povodnji porušile ceste, je dejal poslanec Strnad (SLS): Lani nam minister za vode ni nič dal. (Bukovec: Pa bi bili napravili procesije zoper dež...! Poslanec prof. Mazovec: »Tako ne gre! Tega si ne damo dopasti! Verna nam je presveta!«) Nastal je silen vihar in splošno prekanje. Ko se je skupščina pomirila, je Župančič nadaljeval svoj govor.

TAJNA SEJA.

Predsednik dr. Natlačen sporoča poslanecem, da pride sedaj na vrsto razprava o žirovski zadevi. Zato odreja tajno sejo. Občinstvo je izpraznilo galerije, stenografije in časnikarji so zapustili dvorano nakar se je po 8. uri pričela tajna seja.

Po tajni seji je bila sprejeta sledeča resolucija: Oblastni odbor se pooblašča, da takoj prouči stroške za vzpostavitev obrata centrale električne in gospodarske družbe v Zireh v sporazumu s finančnim odsekom in skupščino ter izda privolitve za najetje posojila v znesku do 500.000 dinarjev. Električna družba mora predložiti natančen sanacijski načrt, katerega morajo odobriti vsi njeni upniki in način amortizacije in obresti tega novega posojila, kar morajo istotako odobriti njeni upniki.

Po kratkem pojasnilu poročevalca finančnega odseka prof. Jarca je večina sprejela 4. poglavje ter odklonila vse izpreminjevalne predloge opozicije.

ZDRAVSTVO IN SOCIALNO SKRIBSTVO.

Poglavje V. govori o zdravstvenem in socialnem skrbstvu. Poročevalec večine prof. Jarc je prošil skupščino, da ta proračun sprejme. Nato je

oblastni referent dr. Breclj

v obširnem ekspezu govoril o zdravstvenih nalogah in socialnih potrebah. Govori o krizi, ki jo preživlja naše zdravstvo. Država napram tistim, ki so dobavljali bolnicam, ni poravnala svoje obveznosti. Bati se je, da pridejo ti dolgi na nas, čeprav jih nismo zakrivil mi. Mi hočemo izboljšati naše zdravstvene institucije, da bodo dobro poslovale. Ljubljanska oblast ima z mariborsko dogovore, da bi ostala zdravstvena uprava enotna: 1. Ker je potreben samo en aparat in se s tem mnogo prihrani 2. naša želja je doseči zedinjeno Slovenijo. Poudarja, da se bo skušalo ohraniti zdravstveni inspektorat v likvidaciji, dokler ga ne prevzame oblast. Politične sanitete naj ostanejo pri državni upravi. S samoupravnimi sanitetnimi napravami na se ljudstvu po deželi zagotovi zdravniško pomoč. Navaja, da je nekdanja dežela Kranjska doplačevala za zdravstvo nad 1 milijon zlatih kron, sedaj bo treba doplačati najmanj 15 milijonov dinarjev. Nato preide na invalidsko vprašanje. Od države bomo zahtevali, da da vire na razpolago, da bomo lahko invalide vzdrževali, kakor je potrebno. Nujno rabimo investicije za umobolnice. Poudarja potrebo socialne higijene, katere se bomo lotili takrat, kadar bo več sredstev na razpolago. Govori o socialnem skrbstvu in žigosa postopanje države z invalidi. Končno govori o skrbi za zanemarjeno mladino in sirote. Tudi referat dr. Breclja bomo priobčili v eni prihodnjih števk v obširnejšem izvlečku.

K debati se je prijavilo več pro in contra govornikov. Prvi je dobil besedo poslanec Tavčar; med njegovim govorom, ki je bil poln insinuacij je prišlo do burnih scen in poslanec Trtnik je stavil predlog za konec debate. Predsednik je pozval večino in opozicijo, da postavi vsaka svojega generalnega govornika. Opozicija je določila g. Sitarja, večina pa g. poslanca Križnika iz Trbovelj. Oba sta govorila o težkih socialnih razmerah v Trbovljah. Poslanec Križnik je posebno poudarjal, da je te razmere precej zakrivila centralna vlada v prvih letih nastanka naše države in da centralna vlada ni do danes imela nobenega smisla za brezposelnost ali stanovanjsko akcijo in za zavarovanje rudarjev. Z ozirom na zahtevo poslanca Sitarja glede gradbe delavskih stanovanj je poslanec Križnik ugotovil, da je klub SLS sam v investicijskem načrtu predvidel tozadevno posojilo in načrte. Poslanec Križnik je stavil v tej stvari svoje resolucije.

Dr. Breclj je odgovarjal na besede poslanca Tavčarja in Sitarja ter ugotovil, da hoče oblastni odbor pobijati brezposelnost, ne s podporami, ampak s tem, da bo dal delavcem dela in zaslužka doma. Z istim sredstvom hoče preprečiti tudi izseljevanje slovenskega delavstva v inozemstvo. Socialne politike nas g. Tavčar ali kdo drugi ne bo učil, ker smo hodili k dr. Kreku v šolo.

Poročevalec finančnega odbora profesor Jarc je ostro odgovarjal na insinucije poslanca Tavčarja in je pri tem prišlo do prerokanja med njim in poslancem dr. Kramarjem. Večina skupščine je predlog proračunskega odseka in resolucije poslanca Križnika sprejela.

Ob 2 zjutraj je skupščinska večina sprejela proračun in finančno uredbo, kakor jo je predlagal finančni odsek oblastne skupščine.

Razsodba v Zannibonijem procesu.

Rim, 22. aprila. (Izv.) Nocoj ob 10.20 je specijalno sodišče za varstvo države po tri ure trajajočem posvetovanju razglasilo razsodbo v procesu proti Zanniboniju in tovarišem, po kateri so obsojeni poslanec Zanniboni, general Capello in Ursella radi rovanja proti državi in radi poskušene atentata na 30 let ječe, 3 leta policijskega nadzorstva po prestani kazni in izgubo državljskih pravic. Dalje so obsojeni Duelli na 12 let, Nicolosi na 10 let, 10 mesecev in 20 dni, Calligaro Luigi na 10 let, 10 mesecev in 10 dni in Riva na 7 let ječe. Vsi štirje so obsojeni po prestani kazni še na triletno policijsko nadzorstvo in trajno izgubo državljskih pravic. Cellotti in Calligaro Angelo sta bila oproščena. Obsodba je napravila v Rimu globok utis.

Jugoslovanska letalca na poti v Bombay.

Po vzgledu propagandnih izletov v drugih državah je sedaj tudi naša mlada in lepo se razvijajoča avijatika organizirala daljši polet. Pogumna letalca rezervni kapitan Sondemajer in aktivni poročnik Bajdak sta iz-

delala načrt za polet v Bombay v Indiji in nazaj, dolgo pot 15.000 km. Po kratkih pripravah sta odplula v sredo zjutraj ob 5. uri 55 minut iz Pariza in že takoj prvi dan brez prestanka premerila pot 1500 km do Novega Sada, kjer sta ob navdušenem sprejemu pristala ob 2. uri 20 minut popoldne. Pot je vedla iz Pariza proti Lyonu, od tu nad Ženevo in preko gorovja nad Italijo v meri proti Ljubljani. Okrog 11. ure popoldne sta plula nad Ljubljano, kjer je postajalo ozračje neugodnejše in sta morala pluti proti močnemu nasprotnemu vetru.

V četrtek ob pol 5. uri zjutraj sta točno po programu odletela iz Novega Sada. Ob ugodnih zračnih razmerah sta plula preko Bolgarije proti Carigradu, kjer sta prvotno mislila pristati. Ker pa je bilo vreme ugodno, sta polet kar nadaljevala proti Siriji, kjer sta v Alepo pristala. Morala pa sta pristati na precej neprimernem terenu, kar bi bilo lahko povzročilo nesrečo, da ni avijon tako močno zgrajen in je vse sunke dobro vzdržal. V četrtek sta brez motenj preletela progo 1800 kilometrov. Ob primernem vremenu ju bo vodila nadaljna pot iz Alepo preko Bagdada do Basore v Perziji od tu pa bosta v enem dnevu pristala v Bombayu. Po enodnevnem počitku mislita takoj zopet poleteti nazaj v domovino.

Kaj se godi doma

Planinci.

Roviše pod Sv. Goro so pogorele. Prebivalci so rešili po polnočni uri na veliki ponedeljek konaj golo življenje. Poleg hiš in gospodarskih poslopj je zgorela tudi obleka, živež in krma. Režeži tavajo praznih rok okrog pogorišča. Podružnica SPD v Litiji prosi vse planince in prijatelje Sv. Gore: na belo nedeljo vsi na Sv. Goro! Vsak naj prinese seboj, kar more, ter naj odda ob tej priliki Alojziju Ocepku v Rovišah. Nesrečni pogorelci potrebujejo v prvi vrsti živež, obleko (moško in žensko), perilo, čevlje itd. Zavarovani niso nič. Planinci! Mi poznamo naše dobro, kmet-sko ljudstvo v hribih! Pomagajmo jim! Kdor pomaga prvi, pomaga dvakrat.

Za SPD, podružnico Litija:

Podboj, Tomazin.

Od Osrednjega odbora SPD smo prejeli naslednji poziv:

Strašna nesreča je zadela vas Rovišče pod Sv. Goro. Od preteklega ponedeljka na torek je namreč izbruhnil požar in upepelil petim posestnikom njih domovja. Potrebni so nujne pomoči, ker jim je zgorelo vse, kar so imeli.

Planinci, ki obiskujejo Sv. Goro, naj pripomorejo tem bednim ljudem s tem, da vzmemo s seboj zanje kako staro obleko in obutev, eventuelno dajo tudi denarno pomoč. Ev. darove sprejema tudi pisarna SPD v Ljubljani, Selenburgova ulica 7.

Za osrednji odbor SPD:

Dr. Tomineček, predsednik.

Boj za treznost.

XVI. DRUŠTVENI SESTANEK »SVETE VOJSKE«.

Predavanje »Razvoj in stanje alkoholne prepovedi na Finskem« je nudilo lep pregled več kot stoletne borbe, ki jo je s žudovito vztrajnostjo od 1. 1811. dalje vodil nadarjeni, a pri nas bolj malo znani finski narod zoper alkoholizem. Posebno žensko, ki je v letih 1905-6 dobilo volilno pravico, je energično posegel v boj. Uspeh: Deželni zbor je 31. oktobra 1907 sprejel zakon o prohibiciji. Toda ruski car je podpis — odklonil; zakon ni stopil v veljavo. Ogorčenje ljudstva je bilo nepopisno. Razpoloženje za zakon je vsled tega še bolj zraslo. L. 1909. je bil zakon sprejet s še večjim navdušenjem, car je podpis zopet odklonil. L. 1911. so zakon tretjič predložili v podpis, a zopet zaman. L. 1914. zopet s istim neuspehom. Izbruhnila je svetovna vojna; l. 1917. revolucija, ki je vrgla carja in s tem odstranila glavno oviro uveljavljenja zakona. Zakon je bil sprejet, od predsednika — Finska je postala medtem neodvisna republika — takoj potrjen ter je stopil 1. junija 1919 v veljavo. — Zgodovina pozna prav malo podobnih slučajev, da bi se narod tako vztrajno boril za kak zakon. Dasi je stopil zakon v veljavo v času, ko so padle vse vezi zakonov in postav, se je vendar njegov blagodejni vpliv pokazal že v prvih letih: vloge, posebno v delavskih hranilnicah stalno rastlejo; ljudstvo postaja zadovoljno in srečno; analfabetizem, ki je obsegal preje visoke odstotke, izginja; kultura naroda se dviga. L. 1922. je postala trgovska bilanca Finske aktivna, kar se doslej v 67 letih, odkar vodijo tozadevno statistiko, še ni zgodilo. Državni proračun za l. 1924. izkazuje že: 300 milijonov mark prebitka. Zopet nov dokaz, da alkoholno gospodarstvo ne vodi k blagostanju! (Prim. tudi Ameriko, ki davke znižuje!) Končno je g. Lindi še pripomnil, da se brezalkoholni produkti odpira pot za izvoz brezalkoholnih vin na Finsko, s katero že navezuje trgovske stike »Brezalkoholna produkcija« v Ljubljani.

Nato je gospodična Rovanova recitirala P. Kellerjevo »Vstajenje«, ki je za velikonočni čas prav primerno. Pretresljiva vsebina, dovršeno prednanje, svečano razpoloženje navzočih: vse to se je strnilo v harmonično celoto, da so navzoči na koncu kar obseleli, kakor da bi hoteli poslušati še in še o tisti srečni deželi, kjer se je ljudstvo že otreslo težkih okov alkoholizma, in bi hoteli tudi z našim narodom praznovati veselo vstajenje...!

Po cesti pa se je zibala gruča pijanih fantov, ki je odhajala proti kolodvoru...

Gradbena akcija mariborskega mesta.

Mestni občinski svet mariborski je v svoji seji dne 10. 11. 1927 v svrhu gradnje stanovanjskih hiš sklenil z 22 glasovi v navzočnosti 30 občinskih svetovalcev, pri čemer ni nihče glasoval proti, da se zidata še dve hiši v velikosti one v Smetanovi ulici do zneska 6.000.000 Din, toda z večjim številom enosobnih stanovanj.

Nadalje je mestni občinski svet mariborski v svoji seji dne 12. 4. 1927 sklenil: Vzame se posojilo 1. 3.000.000 ali 4.000.000 Din pri mestni hranilnici v Kranju po 8 odst., 2. ostanek pri Spodnještajerski ljudski posojilnici v Mariboru po 9 odst. pod pogojem, da občina ne pristopi kot članica. 3. Pri obeh posojilih je pogoj, da more občina posojila odpovedati, denarni zavod pa ne.

Obe posojili se amortizirata v 10 letih. V smislu § 78. obč. reda za mesto se sklicuje na dan 5. maja 1927 od 8. do 11. ure v mestni posvetovalnici skupščina volivcev, da glasujejo, ali se naj gornji sklep predloži v odobrenje velikemu županu mariborske oblasti. Glasovanje se vrši z »da« ali »ne«, pri čemer se smatra, da so neudeleženci zadovoljni s sklepom občinskega sveta.

Večina glasov vseh upravičenih volivcev je odločilna.

Požar v Stožicah pri Ljubljani.

Mirno vas Stožice je včeraj ob pol petih popoldne razburil plat zvona. Vnel se je kozolec posestnika Verbiča v Stožicah. Na kozolecu je bilo samo nekaj sena, ki je bil ob včerajšnjem vetrovnem dnevu v trenutku ves v ognju. Gasilci iz Stožic so bili takoj z brzgalno na kraju nesreče in so

preprečili, da se ni vžigalo ostalo gospodarsko poslopje, ki je bilo tik gorečega kozolca-dvojnika. Čez nekaj časa je prišla na pomoč tudi brzgalna z Ježice. Ogenj in vsa nevarnost je bila proti večeru odstranjena. Ogenj je zanetil baže neki otrok, katerega so videli domači na kozolcu. Vendar pa je to le domneva.

Otrok padel v žerjavico.

Včeraj zvečer ob pol 6 se je pripetila za kurilnico glavnega kolodvora na Vilharjevi cesti grozna nesreča, ki je navdala vse, ki so ji bili priče, z globoko bolestjo in sočutjem. Desetletna deklica Mihaela Šorlijeva, hčerka železniškega kovača v Novem Vodmatu, se je igrala v bližini jam, ki se nahajajo za kurilnico blizu bolnice za nalezljive bolezni ter brskala po leščevju, ki raste tam okoli. Pri tem pa je zašla v jamo, kamor odlagajo stroji iz kurilnice razne odpadke premoga, pepela in izgorelega koks. Deklica je neprevidno stopila na mehko žerjavico, ki je še tlela. Pri tem se ji je udilo do kolen globoko v žerjavico. Deklica je bila radi toplega vremena bosa. Tleča žerjavica je deklici dobesedno sežgala nogi do kosti. V strašnih bolečinah so jo bližnji delavci rešili iz žerjavice, jo prenesli k baraki ter ji pričeli polagati prve obkladke na pekoče rane. Deklica je bila ves čas pri zavesti. Vse navzoče je presunil pogled na njene rane ter njeno obupno tarnanje in jok. O nesreči je bila obveščena tukajšnja rešilna postaja, ki je že po nekaj minutah prispela na kraj nesreče ter prepeljala nesrečno deklico z rešilnim avtom v deželno bolnico.

Roparski napad je fingiral.

Poročali smo v četrtkovi številki, da sta pri Devici Mariji v Polju navalila na 28 letnega delavca Franca Logarja dva roparja, ga pretepla in vrgla na tla ter mu preiskala žepa. Kakor poročajo sedaj, si je Ložar napad gladko izmislil. Ko so ga orožniki izpraševali o podrobnosti napada, se je zapletel v protislovja, končno pa priznal, da si je napad izmislil. Kaj je s tem nameraval, še ni gotovo. Radi varanja oblasti so orožniki izročili Logarja sodišču.

Smrt pod vozom.

Nepričakovana smrtna nesreča je zadela obitelj Čerenak na Dobrni pri Celju. Režika Čerenak in njen brat Francek sta se odpravila z vozom po smrekovo steljo v gozd. Za dovoz stelje se je posebno zanimala Režika, da ne bo živina mokra v hlevu. Starejši brat Jakob se je istočasno odpravil na opravič v Vitanje in zabičeval mlajši sestri ter bratu, naj počakata nanj, ko se vrne iz Vitanja in potem bodo šli vsi trije po steljo. Mlajša dvana u bogala in Francek ter Režika sta se podala z vozom v gozd, ki je oddaljen od domačije dobre četrt ure. Naklestila in naložila sta steljo na veliki voz. Francek je vozil, Režika je držala voz, da se ne bi radi slabega kolovoza prevrnili. Deklece je bilo prešibko, da bi bilo moglo obdržati težki voz, ki se je nagnil v kolovozno kotanjo, zagrabil nesrečno Režiko za vrat. Dekle je imelo še toliko moči, da je zavpila bratu: »Francek, pomagaj mi! Francek je sicer priskočil na pomoč s smrtjo se boreči sestri, a kako bi nas dvignil voz 16 letni fant, ko mu ne bi bili kos 4 močni moški! Uboga Režika je izlithnila pod vozom v starosti komaj 20 let. Pogreb ponesrečene je bil zelo ganljiv in rodbina Čerenakova je imela letos žalostne velikonočne praznike.

Dnevne novice

★ Klub SLS posl. mariborske oblasti skupščine je imel včeraj dopoldne sejo od 8. do 12. ure. Stori so se nekateri važni sklepi, ki se bodo sporočili oblastnemu odboru. Popoldne so se vršile seje posameznih skupščinskih odsekov.

★ Razstava umetnin na velesejmu. Za časa letošnjega velesejmja, to je od 2. do 11. julija, se vrši II. umetnostna razstava in sicer v paviljonu K, ki je za to že specialno opremljen. Razstave se zamorejo udeležiti vsi slovenski oblikujoči umetniki in je prijavo treba poslati na velesejmski urad najkasneje do 28. aprila. Prijava naj vsebuje točen naslov umetnikov, približno navedbo razstavnih del in njih velikost ter event. posebne želje. Istočasno s prijavnico naj vsak umetnik navede imena 7 umetnikov, ki naj po njegovem mnenju tvorijo razsodišče razstave. Umetnostna razstava na velesejmu je za naše oblikujoče umetnike največjega moralnega in materialnega pomena, saj se pri tej priliki seznani z njihovimi deli gotovo čez stotisoč obiskovalcev.

★ Posetnikom dr. Kugyjevemu predavanju priporoča tozadevne potopisne knjige in vodiče Jugoslovanska knjigarna v Ljubljani.

★ Zveza slovenskih vojakov naznanja vsem župnim uradom Lavantinske škofije, da se bodo legitimacije za polovično vožnjo poslale do 20. maja na vse župne urade, ki so poslali prijave. Vsled tega se enkrat podaljšajo prijave udeležencev za proslavo v Petrovčah do 20. maja. Vse župne urade, ki imajo okrožnice, pa še enkrat prosimo, da nam

Mi pobijemo

vsako konkurenco glede kvalitete, okusa, kroja in cen, v moški in damski konfekciji

Oglejte si naše izložbe!

Gričar & Mejač

Šolanburgova ulica 3

★ Trafikantom. Na naš dopis z dne 10. marca 1927. (v smislu resolucije z dne 8. marca 1927.) na Oblastni monopolski inspektorat v Zagrebu smo dobili pod št. 10.449

1927 od 11. marca sledeči odgovor: »Pri po-deljevanju novih trafik ima samo Uprava držav- ninih monopolov odločati, če se v kakšnem kraju ustanovi trafika. — Radi kovanega dro- biža nas Oblasni monopolski inspektorat ob- vešča, da je dal tobačni tovarni v Ljubljani nalog, da se glede sprejemanja kovanega dro- biža strogo drži obstoječih predpisov. — Zdr. tob. traf. pripominja, da imajo trafikanti pra- vilno pakimirati kovani drobiž, to je po sto in sto skupaj opremljen s pečatom dotičnega trafikanta.

★ Iz Kranjske gore. Prejeli smo od Leto- viškega društva v Kranjski gori: Naše letovi- ško društvo je izbralo na zadnjem obnem zboru nov odbor, ki si je stavil težko nalog, da bo delal v največji meri v korist prospeha tujskega prometa ter napredka tega najlev- šega in že zelo obiskovanega gorskega leto- višča. To doseči pa bo mogoče le s podporo domačih faktorjev in interesentov. Letoviško društvo bo skrbelo, da se bodo počutili vsi letoviščarji domači kot naši gostje, ter jim bo šlo v vsakem oziru na roko. Letoviško dru- štvo bo vodilo točno evidenco stanovanj ter posredovalo pri nastanitvi letoviščarjev. Za časa sezije bo stalno uradovalo ter bo tajni- štvo vsak čas in vsakomur na razpolago. V interesu naših letoviščarjev je, da se ob vsaki priliki poslužijo teh ugodnosti ter da vse svo- je želje, prošnje in vprašanja pravočasno na- slove na »Letoviško društvo« v Kranjski go- ri. — Odbor.

Šmarnogorskim izletnikom,

zlasti onim, ki pridejo po novi poti preko »Grma- de«, se priporoča »GOSTILNA pri »DORJANCU« na Šmarnogorskem sedlu. Vedno topla in mrzla jedila, vino in brezalkoholne pijače.

★ Osebnosti s pošte. Imenovana je bivša oficijantka Ana Vizjakova roj. Vyzoure- kova za pl. uradnico 11/5 v Trzinu. — Napre- dovali so iz 4. skup. v 3. skup. II. kat. Ivan Bergant na Bledu; iz 5. skup. v 4. skup. II. kat.: Ljudmila Tomazinova, Tončka Čr- njakova, Dana Stirnova, Mara Zorova, Justi- na Florjancičeva, Jožica Csonkova, Gabrijela Urataričeva, Tea Kendova, Olga Podmenikova, Mira Šubičeva, Mara Kocijančičeva, Albi- na Thalerjeva, Leopold Sirmik, Vida Kušar- jeva in Frida Huttmanova v Ljubljani; Olga Roputarjeva in Matilda Bervarjeva v Celju, Justina Marušičeva v Mariboru, Hedvika Ko- čvarjeva in Ljudmila Povšetova v Murski Soboti, Marija Mrakova v Planini pri Rakeku, Mihaela Vidaličeva v Mengšu, Franciška Zgončeva v Ljutomeru, Terezija Zemljakova v Ormožu, Maša Dularjeva v Novem mestu, Mihaela Killerjeva v Kranju, Marica Štruklje- va v St. Vidu pri Stični, Mara Šušteršičeva na Grosuplju, Jožko Kamenšek v Rogški Slatini in Bogomir Loške v Trbovljah; iz 4. skup. v 3. skup. III. kat. Marija Kinclova pri Sv. Juriju ob juž. žel. in Avrelia Safarič v Ptuj; za poduradnika v 1. skup. Iv. Keček v Ormožu in za priprav. 3. skup. služitelj Fr. Prek na Ljubljanski glavni pošti. — Upokojeni so: uradnik K. Vrančič, uradnica Antonija Tometova ter služabnica Marija Sicherlova v Ljubljani, pa uradnica Marija Romaničeva v Celju.

★ In vendar dobimo v bližini Ljubljane oddajno brezžično postajo. Te dni je prispel v Ljubljano material za brezžično oddajno postajo. v Domžalah. Začasno se hrani ma- terial v poštni delavnici na Robovi cesti. Naj- prej se postavi za stroje poslopje, ki bo dolgo 30 m, široko pa 12 m. Gradivo za antene pride v doglednem času. Da bo z novo brezžično oddajno postajo Ljubljana dosti pridobila, je čisto jasno. A tudi Domžale se bodo z njo upravičeno ponašale.

★ Vojaška vest. S činom rez. podporoč- nika je sprejet v našo vojsko g. Alojzij Bri- ški, bančni uradnik v Prometni banki v Ljub- ljani.

★ Preselitev ravnateljstva mežiških rud- nikov. Ravnateljstvo rudnikov v Mežici in okolici, ki so v angleških rokah, se namerava preseliti v Zagreb. Mežiška dolina bo s to preselitvijo zelo prizadeta, ker najbrže velik del doklad, katere je sedaj rudnik plačeval, ker je bil sedež ravnateljstva v mežiški do- lini. Uprava se seli radi neprestnih šikan, s katerimi je sitnaril bivši občinski zastop v Mežici, ki je bil v rokah Möderndorferja in njegovih socialistov.

BREZ KONKURENCE

so naši lastni izdelki pomladanskih oblek in površnikov!

Jos. Rojina, Aleksandrova c. 3.

★ Največja in najhitrejša ladja sveta »Sa- turnia« z motornim pogonom je last paro- brodne družbe »Cosulich Line« v Trstu (za- stopstvo Simon Kmetec v Ljubljani, Miklošič- čeva cesta 13) in odpluje prvič iz Trsta dne 21. septembra t. l. proti Rio de Janeiro. San- tos, Montevideo in Buenos Aires. Ta v ladje- delnici v Trzinu (Monfalcone) zgrajena mo- torna ladja ima 24.000 br. reg. ton in vozi 21 morskimi milj na uro ter jamči eno a. v. o ekspresno zvezo z Južno Ameriko; zasluži na svojo omenitev tudi radi sredstev za svojo najmodernejšo opremo. Iz Trsta bode vozila redno preko Neapla in Marseille, kar je zelo važno za iz Srednje Evrope, Francije, Švice in Severne Evrope dole potnike. Oceanika

vožnja v Južno Ameriko bo izvršena v 9 (de- vetih) dneh.

★ Podpornemu društvu slepih, Ljubljana, Wolfova ulica 12, so darovali: g. dr. Josip Pipenbacher, tu, 100 Din; gg. Škof Anton, Menardi C., Strmolci Stefan, vsi tu, po 20 Din; fiji in kokain je uporaba naravne »Franz- Erjavec, Ravhekar & Derganc, H. Suttner, Franc Bar, Podkrajšek, Mr. Bahovec, vsi tu, po 10 Din. — Vsem plemenitim darovalcem najiskrenejša hvala! — Odbor.

★ Pri zastrupljenih ki jih povzročijo po- kvarjena hrana, dalje alkohol, nikotin, mor- fiji in kokain je uporaba naravne »Franz- Josef« grenčice zelo važno domače sredstvo. Zdravniški strokovni spisi navajajo, da pri zastrupljenih s svincom »Franz-Josef« voda naglo odstrani trdovratno zaprtje, ki je glavni vzrok mučnim napadom kolike. Dobiva se v lekarnah, drogerijah in specerijskih trgovinah.

★ Nogavice najceneje v trgovini Dobele, Pred škofijo 15.

★ Rogška Slatina je najceneje in naj- udobnejše zdravilišče za ozdravljenje želod- čnih in črevesnih bolezni posebno v času pred glavno sezono. Zahtevajte prospekte!

Ljubljana

○ O Julijskih in zahodnih alpah je na- slov predavatelj, ki ga priredi v ponedeljek v Unionski dvorani turistiški klub »Skalac«. Predava odlični poznavalec naših planin gosp. dr. J. Kugy. Kdor pozna življenje in turi- stično udejstvovanje tega svetovno znanega turista, kdor je čital njegovo krasno knjigo »Aus dem Leben eines Bergsteigers«, ne bo zamudil izredne prilike posetiti to predava- nje, da tudi osebno spozna planinca dr. Ku- gya. S tem predavanjem otvori dr. Kugy se- rijo predavanj v naši državi, ki jih priredi dvojje v Zagrebu pod okriljem turistiškega kluba »Sljeme« in Hrvatskega planinskega društva, dalje v Mariboru pod okriljem Ljudske univerze in končno še eno v Ljub- ljani pod okriljem Slovenskega planinskega društva. Predavanje bo spremljalo okoli sto najzbranejših skioptičnih posnetkov.

Važno za vsakega obiskovalca dr. Kugyjevega predavanja.

Povodom predavanja dr. I. Kugyja o naših alpah, ki bo dne 25. aprila, opozarjamo cenjeno občis- tvo prav posebno na slovit, v vseh deželah najtopleje sprejeto knjigo »Aus dem Leben eines Bergsteigers«, ki prekrasno opisuje naše lepe alpe. Dalje priporočamo vsem prijateljem planin naše domače vodite in potopisne knjige:

Badjura, Vodič	100 Din
Na Triglav	20 "
Na Pohorje	40 "
Baumbach-Funtek, Zlatorog	22 "
Kunaver, Po gorah in dolinah	25 "

ki so se zelo priljubile v najširših krogih zaradi temeljitih razprav in krasne opreme. Vse nave- dene knjige se dobe v tukajšnji knjigarni

Ig. Kleinmayer & Fed. Bamberg, dr. z o. z. Oglejte si izložbo na Miklošičevi cesti štev. 16.

○ Pokrajinski odbor Jugoslovanske Ma- tice se vrši jutri v nedeljo, dne 24. t. m. ob 10. uri dopoldne v mestni posvetovalnici na magistratu. Občni zbor je strogo zaupen in imajo pravico prisostvovati istemu le dele- gati posameznih podružnic. Če se kdo ljub- ljanskih članov hoče udeležiti tega zborova- nja, naj pride danes od dveh do treh v pi- sarno Jugoslovanske Matice po tozadevno iz- kaznico. Brez izkaznice, izdane od pokrajn- skega odbora, ni vstop v dvorano nikomur dovoljen.

○ Predavanje francoskega znanstvenika na univerzi. V ponedeljek 25. t. m. ob 6. uri zvečer bo predaval na univerzi v balkonski dvorani odlični francoski znanstvenik prof. Jacques Zeiller o Dioklecijanovi palači v Splitu. Vstop je prost.

○ Elizabetina konferenca Marijinega Oznanenja priredi o priliki svoje 10 letnice v »Krekovi prosveti (Alojzijevišče)« zabavni ve- čer z igro, petjem in srečolovom. Začetek ob 5. uri popoldne. Vse dobrotnike in prijatelje vljudno vabi odbor.

○ Na Jurjevo, jutri 24. aprila, je na Gra- du žegnanje, seveda v skromnem obsegu. Zjutraj ob 8. uri bo v kapelici sv. Jurija sv. maša. Poje grajski cerkveni zbor, sodeluje pa tudi orkester, tako, da bo proslava sv. Jurija povsem svečana. Sicer je pa na gradu glede službe božje vzorno preskrbljeno, za kar gre zahvala g. vseuč. prof. dr. Ehrlichu. Vsako nedeljo ob 8. uri zjutraj se masuje v grajski kapelici in sv. mašo so jeli obiskovati tudi »meščani«, zlasti katere zanima historičnost kapelice, ali si pa istočasno hočejo še privo- štiti lep sprehod.

○ Naše upokojece opozarjamo, da je vodstvo državne zaloge šolskih knjig in učil v Ljubljani, Gradišče št. 4, razpisalo službo skladiščnika s katero je združena plača 2000 do 3000 Din mesečno; prošnje z označbo za- htevene plače in dokazom, da ima prosilec izobrazbo nižje srednje šole ter trgovsko na- obrazbo, je vložiti še danes 23. aprila na zgo- raj označeni naslov. Služba je pisarniška služba, ker težja dela opravljajo sluge; upo- kojenecem ozir. reducirancem, ki imajo trgo- vsko naobrazbo in zmorejo nekaj kaveije, je dana možnost trajne zaposlitve z lepim za- služkom.

○ Iz vrst ljubljanskih postreščekov smo prejeli sledeče: Organizacija ljubljanskih po-

streščekov je sklenila s pogrebniškim zavodom pogodbo, da morejo za pogrebi nositi vence ali drugače pomagati pri sprevedu samo po- streščki. Pogodba je bila sprejeta in podpi- sana in pogrebnege zavoda ravnatelj se je po- godbe tudi dalj časa držal. Zadnje čase je pa prevzel dva delavca, ki hodita za pogrebi, od- nosno nosita vence, kar povsem nasprotuje pogodbi. Uživata pa še to ugodnost, da se s pogrebom smeta voziti s pogrebniškim vozovi, dočim je bilo postreškom absolutno prepo- vedano. Ker je pogodba bila spoznamno sklenjena, postreščki ne morejo razumeti ravnanja ravnatelja pogrebnege zavoda. Ona dva, ki opravljata posel postreščekov proti po- godbi, imata itak svoj zaslužek in prav bi bilo, da se s socialnega vidika stvar uredi tako, kot je sklenjeno v pogodbi in je bilo do zadnjega časa v praksi.

Covercoat plašče

najmodernejši v seziji, le iz najboljšega angleškega blaga izgotavlja priznana solidna tvrdka

DRAGO SCHWAB — LJUBLJANA.

○ Trpinčenje živali. Skoro ne mine dan, da bi se na cestah ne ponavljali mučni prizori. Zadnje dni je kmetič in njegov po- ganjač prignal v mesto volička, soditi je bi- lo, da so prehodili že dolgo pot. Po životu voliča so se kar vrstile nabrekle klobase od poganjačeve palice in voliček je bil upehan, da ni mogel več naprej. Na Marijinem trgu je obstal in komaj se je vzdržal pokoncu. Na- menjen je bil mesarju in mesarski pomočnik je prihajal v resnici nasproti. Kmet je bil že zbehan, poganjač je pa renčal: »Preklete, če bi ljudi ne bilo in pa policajev, jaz bi že vi- del, ali bi šel ali ne.« Ljudje so se zgražali, mesarski pomočnik je pa zavilhtel palico in začel nabijati ubogo žival po kosteh, po člen- kih in nogah, da se je vse od bolečin živinče kar stresalo. Stražnika ni bilo v bližini, bil je slučajno odsoten, ljudje so pa z mrmra- njem spremljali žival, ki se je pod udarci komaj zibala kleče naprej. Čas bi že bil, da se trpinčenje živali enkrat eksemplarično kaznuje, na kar policijo opozarjamo.

○ Krvav pretep v gostilni. V četrtek zve- čer je popivala večja družba v gostilni pri Dalmatincu v Vodmatu. V pijanosti je sunil delavec Martin Špental delavca Gabrijela Pašnika z nožem v levo ramo. Ker so skušali ostali gostje miriti, je Špental naravnost div- je pobesnel ter sunil z nožem še izvožčaka Karla Zniderja. Oba, Pašnik in Znidar sta lažje ranjena. Klicana je bila policija, med- tem pa je Špental pobegnil. Vendar se s tem še ni izognil roki pravice, ki ga bo še klicala na odgovor.

○ Angleško sukno najfinejše kvalitete dobite po solidnih cenah pri Franc Pav- lin, Gradišče št. 3.

Maribor

□ Nad vse razveseljiva vest. Odlok mini- strstva za narodno zdravje, da se vse bolnice v mariborski oblasti in zavodi za onemogle, kopališči Rogška Slatina in Dobrna izročijo oblastnemu odboru, je izzval med mariborsko javnostjo veliko radost. Zdravstveno minist- rstvo je bilo v zadnjem času odredilo ravno v mariborski splošni bolnici obširno redukcijo strežnega osebja in služinčadi, ki bi bila za ta prevažni zavod naravnost katastrofalna. S tem, da pride tudi mariborska bolnica pod upravo oblasti, odpade ona redukcija in je s tem omogočeno, obdržati zavod na prejšnji vi- šini. »Jutro« bo seve poročalo, da to ni nikak uspeh Jugoslovanskega kluba, ali pa, da je osvojil zdravstveni minister tozadevni pred- log SDS.

Beethoven C-dur maša

s spremljevanjem orkestra.

SATTNERJEV ZBOR IZ LJUBLJANE (bazilika Matere Milosti v nedeljo ob 18).

□ Razgrnitev stalnega volivnega imenika, reklamacije. Stalni volivni imenik za volitve občinskega odbora za mesto Maribor, za volit- ve v narodno skupščino in za volitve v oblast- no in okrajno skupščino je od okrožnega so- dišča potrjen in je od danes naprej na mest- nem magistratu, soba 5 (konskripcijski urad) med uradnimi urami stalno razgrnjen vsako- mur na vpogled. Vsakdo ima pravico, da vo- livni imenik pregleda, prepiše, razglaši in na- tisne ter zahteva bodisi zase, bodisi za druge- ga njegov popravek. Opozarja se, da pri mo- rebitnih vtilitvah smejo glasovati samo oni, ki so vpisani v volivni imenik.

□ Ljudska univerza v Mariboru. Izletniki v Zagreb se zberejo danes ob 2 popoldne pred mariborskim glavnim kolodvorom. — V po- nedeljek 25. aprila ob 8 zvečer zaključí g. univ. prof. dr. Veber svoja uvodna predava- nja o etiki s temo »Etika — logika vestí«. — Nato sledita dve zelo zanimivim prireditvi: V četrtek 28. aprila je predavanje svetovno znanega alpinista dr. Kugyja iz Trsta, ki bo govoril na podlagi prekrasnih skioptičnih slik o divotah naših slovenskih planin. Njih slavo je širil širom Evrope in je žel povsod največje navdušenje. Z ozirom na veliko zani- manje se vrši to predavanje v veliki Götzovi dvorani. — V ponedeljek 2. maja je pa zad- nja glasbena prireditev te sezije v veliki ka-

zinski dvorani s koncertom »Česke pesmi in operne arije«. Poje prva operna pevka ljub- ljanske opere slovitá gospa Zaludova, ki ima tudi že v Mariboru velik krog občudovalcev. Spremljal jo bo na klavirju prvi dirigent ljub- ljanske opere g. Balatka. Slišali bomo pesmi in arije iz starejše in moderne dobe. S pred- prodajo vstopnic za obe prireditvi se prične v torek 26. aprila v trgovinah gospe Brišnik in g. Höferja. Vstopnice za Kugyjevo preda- vanje: 10, 4 Din, dijaki 2 Din. Za koncert od 25 do 8 Din, dijaki 2 Din.

□ Program parkkoncerta 24. aprila: 1. Obruča: Masarikove župe, koračnica. — 2. Wallace: Maritana, overtura. — 3. Nedbal: Ka- valier valcer iz opere Poljska kri. — 4. Čaj- kovski: Fantazija iz opere Evgen Onegin. — 5. Remec: Zagorski glasi, potpuri. — 6. De- sornes: Boulanger, koračnica.

□ Nevarna nevidnost. V Linhartovi ulici je popraviljal elektromonter J. iz Studen- cev na dvorišču gostilne »Balkan« električno napeljava. Prišel je v dotik s tokom visoke napetosti ter zadobil nevarne opekline na ro- kah in obrazu. Prepeljan je bil v bolnico.

□ Nevarnost za tunel v Lajtersbergu. Pre- dor v Lajtersbergu, ki veže Maribor in Pesni- co, je že dalje časa potreben nujnega popra- vila. Obok se je pričel rušiti na mnogih kra- jih in kadar pridrvi skozi tunel brzovlak, pa- da opeka z oboka. Če se popravila ne bodo kmalu izvršila, bo nevarnost, da postane tunel s časoma za promet obče nevaren.

□ Specialist za ženske bolezni in porod- ništvo med. univ. dr. Fran Toplak se je vrnil iz inozemstva in zopet redno ordinira: Mari- bor, Glavni trg 18, od 10 do 12 in od 14 do 16.

Celje

○ Seja žiršega okrajnega odbora SLS za celjsko-vranksi okraj se vrši jutri, na belo ne- deljo, ob 11 dopoldne v prvem nadstropju ho- tela »Beli volč« v bivših prostorih strankinega tajništva. Opozarjamo, da spadajo v širši okraj- ni odbor poleg ožjega odbora še po dva za- stopnika vsake krajevne organizacije. Ker so se od zadnjega okrajnega zbora izvršile v ne- katerih krajevnih organizacijah osebne izpre- membe, naj vsaka krajevna organizacija po- skrbi, da za gotovo pošlje po dva zastopnika. Na dnevnem redu so zelo važna vprašanja.

○ Somsiljenike iz celjske okolice ponov- no opozarjamo na jutrišnji shod SLS, ki se vrši ob osmih jutraj v vrtni dvorani hotela »Beli volč«. Na shodu poroča narodni poslanec g. dr. Hodžar. Agitirajte za čim številnejšo udeležbo.

○ Vlom v stanovanje. Dne 21. aprila je prišel okoli pol 11 dopoldne k 75 let stari Ivan- ki Križan, ki stanuje v podstrešni sobi, Ko- cenova ulica 9, neznan mladenič in ji rekel, da naj takoj odide na kolodvor, kjer da jo čaka neka znana oseba. Križanova je mlade- niču verjela, se podala na kolodvor, kjer pa je zaman iskala znano osebo. Ko pa se je vr- nila domov, je opazila, da je v stanovanje nek- do vlomil in ji odnesel srebrno žensko uro v vrednosti 200 Din. Neznan mladenič jo je seveda pobrisal in policija ima z zasledova- njem zelo težko nalogo, »ker Križanova ni v stanu podati natančnega osebnega popisa sto- rilca.

○ Koncert »Danubius-kvarteta«. Šaljivi dunajski kvartet »Danubius« nastopi v nede- ljo 24. aprila zvečer v dvorani hotela Sko- berne z zanimivim sporedom. Kvartet je na- stopal že pred leti v naših krajih z velikim uspehom. Predprodaja vstopnic se vrši v tra- fiki gospe Kovač, Aleksandrova ulica.

○ K nesreči v vojašnici nam še poročajo: V sredo 20. aprila popoldne ob četrni na pet se je zgodil na dvorišču vojašnice kralja Ale- ksandra nesrečen slučaj, ob katerem sta bila dva vojaka lažje ranjena. Četni poveljnik je tolmakel vojakom razne vrste patronov in njih vlaganje v puško. Pri manipuliranju z ostro patrono se je puška nenadoma sprožila na po- vsem nepojasnjen način. Kropla je odfrčala v bližnji zid, kjer se je odbila in v obliki tako zvanega gelerja ranila enega vojaka v sedmo rebro, drugega pa v prst. Stanje obeh ranjen- cev je povsem povoljno in sta izven vsake ne- varnosti. O kakih krivdi kogarkoli ni mogoče govoriti, kvečjemu o nedostatku puške, ki se je brez volje poučujočega častnika sprožila.

Jesenice

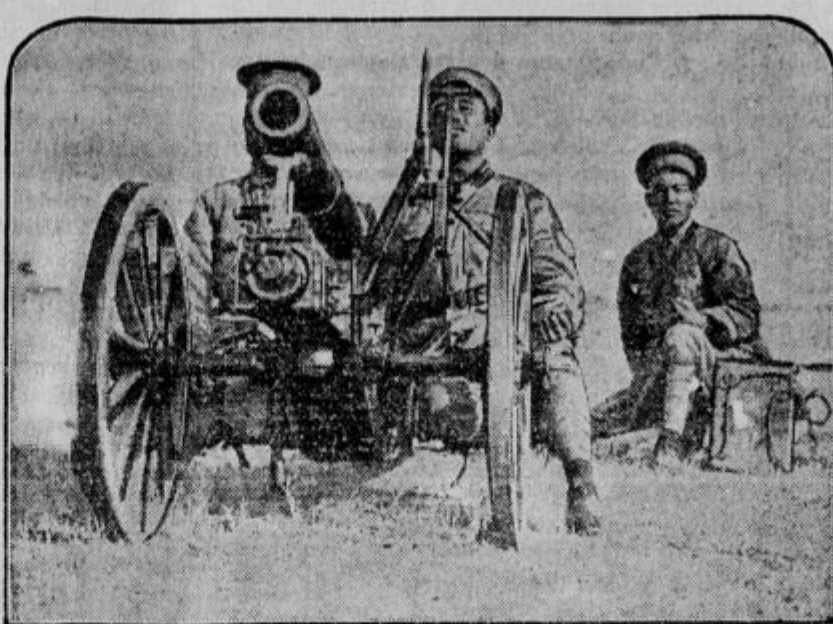
Veličastna je bila letošnja jeseniška veliko- nočna procesija. Trdijo, da moških še ni bilo nikdar toliko v procesiji kot letos. Med vso pro- cesijo je igrala godba same velikonočne pesmi, nobene koračnice. Velikonočno jutro pa nas je pozdravilo s snegom. Verniki, ki so šli k prvi maši, so bili na debelo pokriti s snegom. Par ur pozneje je po solnce sijalo. — Veliki četrtek se je v žele- zotovarni pokvarila turbina valjarne, radi česar ima podjetje ogromno škodo, ker par mesecev ne bo popravljena in se bo ta čas žica vlekla na še od ravnatelja Trappna zamišljeni avtomatni va- ljarni, s katero pa se mnogo manj producira. — Na belo nedeljo bo ob lepem vremenu na prostem pred kolodvorom prvi letošnji pomladanski pro- menadni koncert godbe kat. del. društva. Priče- tek ob 11. uri. Spored: 1. Schneider: Slavnostna koračnica. 2. Rossini: Tancred overtura. 3. Sme- tana: Izvleček Prodane nevesta. 4. Schneider: Gozdna idila. 5. Iv. pl. Zajc: Izvleček iz opere Zrinjski. 6. Pokorny: Pohod kraljeve garde.

Tržič

Novoustanovljeni krajevni odbor Rdečega križa kraljevine SHS v Trzinu je sklenil poslati letos o počitnicah za štiri tedne čim več revnih in slabotnih otrok k morju. V to svrhu priredi s prijaznim sodelovanjem tukajšnjih in zunanjih dam dne 1. maja cvetlični dan. V Trzinu, karisto in

Angleški vojaki
durbanskega polka za barikadami v Šanghaju.

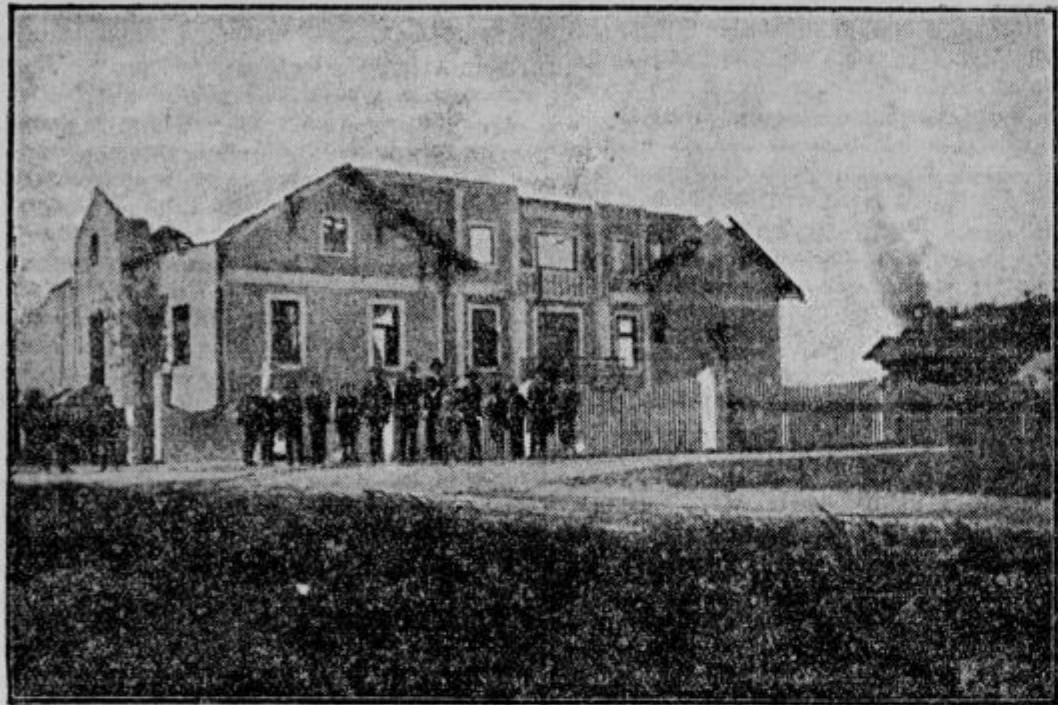

Topničarji kantonske armade
v Hankovu pri nekem topu.

Konkurenčni boj.

Oče: »Francek, zakaj si danes zopet pretepel Anico? Zjutraj si obljubil, da boš ves dan priden!«
Francek: »Že, ata! Toda Anica je hotela biti pridnejša. Ko sem to opazil, sem jo nabil.«

Požar v Dobovi pri Brežicah.

V nedeljo ob 11 ponoči je izbruhnil požar pri Zorčiču v Dobovi (hišni lastnik je sedaj g. Nemčič). Ogenj je zanesel vlak. Gasile s obrizgalne iz Zakota, Rakovca in Mosteca. V zadnjem delu hiše je zgorelo vse pohištvo g. Kuneju, medtem ko so v spodnjih prostorih rešili vse.

Kitajski vojaki

severne protiboljševiške armade se v podrtinah nekega templja
branijo proti Kantoncem.

Jugoslovanska knjigarna v Ljubljani:

Domači vrt

Kako ga uredimo, obdelujemo in krasimo

Prigledil M. Humek

Cena Din 33.—, vezano Din 40.—

društvijskem kraju, imamo premalo solnca in primerne vode, kjer bi se otroci mogli kopati in gibanje na prostem. Kako naj otroci dobe čez počitnice primerno okrepčilo? Edino na ta način, da gredo tja, kjer je več solnca, kjer je več priložnosti za gibanje na prostem. Premožni sloji tudi delajo s svojimi otroci tako. Da bo tudi revnim dana možnost uživati naravna okrepčila, posegajte pridno po cvetličah na cvetlični dan! Vsek najmanjši dar je dobrodošel.

Kranj

Naraščaj Rdečega križa tuk. drž. gimnazije priredi danes v soboto ob 20. uri zvečer in jutri ob 16. uri pop. komedijo v treh dejanjih »Scapinove zvijače« v Ljudskem domu. Ker je ta prireditev namenjena za dij. kuhinjo in podporno založbo, vabimo vse ljubitelje smeha, da jo obiščejo.

Škofja Loka

Arto-zveza Gorenjavas—Školjaloka se je z dnem 19. t. m. zopet otvorila. Dalje do Žirov promet z avtom še ni mogoč. Odhod iz Gorenje vasi ob 4.45 zjutraj, odhod iz Škofje Loke kolodvor ob 4 popoldan.

Novo mesto

Izredni občni zbor strelske družine v Novem mestu se bo vršil dne 24. aprila, t. j. v nedeljo, popoldne ob 10. Ker se bodo volili nov društveni predsednik, četni oficirji in vodniki, se članstvo naproša, da se zborovanja zanesljivo udeleži.

Kočevje

Pogreb pokojnega g. Blažiča se je izvršil v četrtek 21. t. m. ob navzočnosti državnih oblasti in ogromne množice — znak priljubljenosti pokojnika povsod. V srce je ganil jok otročičev in žene in videl si solze še v očeh starih in sivih orožnikov, katerim je bil narednik Blažič odkrit prijatelj in tovariš. Vsem se smililo otročiči, od katerih najmlajši je še v zibelki.

Arvtaktse. Tudi v Kočevju smo že dobili avtotakso. Vozita celo kar dva osebnata avtomobila. Cena za en kilometer je 5 Din.

Blagosloviljanje zvonov 1. maja bosta blagoslovljena zvonova, ki so ju kupili za podružnice sv. Ane.

Cvetje v jeseni. V Mozlju se je vršila na velikonočni ponedeljek zanimiva poroka. Poročil se je namreč 78letni Franc Salaba, doma iz Moravske, sedaj v Spodnjem Mozlju, s 73letno gosposko Franciško Stalzer. Poročencema obilo sreče! Nasilna izpraznitev. Sodnim potom so izpraznili lokal urarja Tomitscha v Jonkejevi hiši.

Občni zbor kočevskega »Sangvereina« in »Sportvereina« se vrši 28. t. m. v gostilni g. G. Verderberja.

Smrtna kosa. V Dolgi vasi je umrla posestnikova žena Magdalena Leser, stara 39 let, v Slovenski vasi pa krojač Jurij Erker, ki je 50 let izvrševal svojo obrt. N. v m. p.

Trbovlje

☆ Ceste in zopet ceste. Edina cesta, ki veže naš industrijski kraj s savinjsko dolino od križa nad Knezdom proti gostilni Urban in St. Pavel, daje vsak dan vzrok za pritožbe od strani voznikov, ki prevažajo na naš trg razne potrebščine.

ker je cesta v takem stanju, da se ne more po njej voziti. Tudi šoferji vozijo mesto po tej, nekdanji lepi cesti, čez Celje, Laško in Zidani most v Trbovlje, ker je za avtomobile prenevarno po oni cesti voziti. Koliko imajo kmetje in drugi obrtniki radi tega škode, si lahko mislimo, ker so primorani večinoma stvari v košarah čez hrib nositi. Cesta spušča pod okrajni zastop Celje in ga s tem samo opomnim, naj stori svojo dolžnost ter popravi cesto sposobno vsaj za navadne vozove.

☆ Koncert na trgu pred cerkvijo. Rudniška godba začne, kakor navadno vsako leto, s svojim koncertom v nedeljo ob 5 popoldan na trgu pred cerkvijo. Dirigiral po g. kapelnik Hudarin.

☆ Koliko je gostiln v Trbovljah? Pri nas imamo 73 gostiln in 67 vinotočev, vsega skupaj torej 140. Na vsak način najmanj polovico preveč!

Hrastnik

Občni zbor konzumne zadrge v baraki se je vršil na cvetno nedeljo. Gg. socialisti so hoteli dobiti odbor v svoje roke in zadrugo socialističnemu konzumu priključiti. Delavstvo je te nakane odklonilo, na kar je bil izvoljen stari odbor, ki že dalje časa vodi zadrugo z velikim uspehom.

Komisijonalni ogled radi graditve separacije pri rudniku se je vršil v četrtek popoldne.

Umrli je v Praprotnem v četrtek daleč okrog znani g. Božič, star blizu 90 let. Bil je zvest pristajač SLS.

Proslava 1. maja krščansko socialnega delavstva iz Hrastnika, Dola in okolice se vrši letos z izletom k Sv. Jurju. Gori ob 10 sv. maši, po maši delavski shod. Govornik pride iz Ljubljane, naj nihče naših pristajev ne manjka!

Občni zbor zadrge oblačilne stroke se je vršil, kakor izveemo, 10. marca. V Hrastniku več obrtnikov ni dobilo vabila. Ker se je sklepalo o važnih zadevah in ker se visoko kaznuje, kdor neupravičeno izostane, bi bilo potrebno, da so se pozvali vsi in pravočasno.

Brežice ob Savi

Podiranje samostana. V sredo 20. aprila so začeli podirati še zadnji del frančiškanskega samostana. L. 1917. ga je strahoviti potres tako omajal in končal, da po izjavi komisije ni kazalo drugače, kakor še ostalo podreti. Ob žalostnem pogledu na podrtijo uhaja misel na preteklost samostana. — Frančiškani so prišli v Brežice že leta 1660; toda samostan s cerkvijo sv. Antona Padovskega je bil dožidan šele l. 1685. Samostan je bil prvotno le malo enonadstropno poslopje. V letih 1730.—1732. so dvignili samostan za eno nadstropje. Ker je namreč svetna duhovščina prosila vedno več pomoči, so pošiljali v Brežice vedno več frančiškanov; torej nujna potreba po razširjenju prostorov. Zraven pomoči na zunan, so frančiškani v Brežicah upravljali nekaj časa (1785 do 1804) mestno župnijo in oskrbovali (1780—1871) tri — pozneje štirirazredno ljudsko šolo. Tudi šola je bila od l. 1780. do 1804. nameščena v samostanu. Teža leta je moral samostan priljubljene prostore prepustiti vojaštvu. Od l. 1902. do 1917. je bil v Brežicah tudi noviciat za klerike-novince. Naj veliki čudodelnik sv. Anton pomaga do srečne pozidave novih primernih bivališč.

Občni zbori. Tukajšnja podružnica Rdečega križa bo imela svoj občni zbor v soboto, dne 23. aprila ob osmih zvečer v prostorih okrajnega glavarstva. Ker se je valed ovir ta občni zbor že v tretji moral preložiti, pričakujemo, da se ga bodo

sedaj vsi vpisani člani polnoštevno udeležili. Z ozirom na človekoljubne namene društva priporočamo tudi vsem ostalim pristop k društvu. — V nedeljo dne 24. aprila se bo pa vršil redni občni zbor Nabavne zadrge državnih nameštencev ob 10 v Narodnem domu.

»Tri sestre«. V nedeljo popoldne nas vabi Prosvetno društvo na Čatežu k uprizoritvi Kerkove igre »Tri sestre«, ki se bo uprizorila ob 3 popoldne v dvorani na Čatežu.

Slovenska krajina

Dražba. Na velikonočno nedeljo so oblasti na dražbi prodale trgovino Pavla Seredy v Dobrovniku. Vse blago je kupil domači trgovec Štefan Berenyi, ostala drobnarija pa se je izlicitala posamezno. Srednjega trgovina je bila že skoraj pol leta zaprta.

Pogosti samoumori. Kar presenetljivo je, koliko samoumorov se je izvršilo zadnji čas. Prej je bilo malokdaj slišati o takih slučajih, sedaj pa postajajo vedno bolj nekaj vsakdanjega. V. Dol. Lendavi sta bila v kratkem času dva slučajja. Kmalu potem samoumor v Sebeborcih. Meseca aprila sta se zopet izvršila dva samoumora. V Moravcih se je obesil Janez Flisar. Istega dne se je zastrupila v Adrijančih Janeza K. žena. Do samoumora jo je privedla moževa smrt.

Žrebanje loterije »Martinišča« se vrši dne 1. maja. Ta dan se bo odločalo o usodi 670 dobitkov. Kdor se hoče imeti srečke, naj se obrne na ravateljstvo »Martinišča« v M. Soboti.

Zopet manj listov. Nekako pred enim letom smo dobili dva nova lista: »Naše novine« in »Nep-lap«. Življenje »Naših novine« je bilo zelo kratko. Prišlo je do materijelnih težkoč in prenehale so izhajati. »Nep-lap« se je delj časa držal. Na veliko noč pa se je tudi ta poslovl. Tako ostaneta zopet le dva politična lista, »Novine« in »Nepujske«. Kakor so zadostovala pred izidom dveh neodvisnih listov, tako bodeta zadostovala tudi sedaj.

Dopisi

Mojstrana. Prometno društvo v Mojstrani ima v nedeljo, dne 24. t. m. obnovilni občni zbor ob 3 popoldne v gostilni »Šmerca«. — Sklicatelj.

Št. Vid nad Ljubljano. Prosvetno delo pri nas se lepo razvija. Dramatski odsek BPC je uprizoril na tiho nedeljo Jalenov »Dom«. Drama je navzočno zadovoljila, saj so se tudi igralci potrudili in podali vloge v splošno zadovoljstvo. Igra se bo menda 1. maja ponovila. — Na cvetno nedeljo se je vršila proslava materinega dne, združena s filmom o Kristusovem trpljenju. — Splošna mobilizacija vseh letnikov pa je na belo nedeljo ob 7 zvečer v Ljudskem domu. Mlad general bo pripeljal pokazat svoje vojake. Četudi so vitezi že izumrli in se viteški turnirji nikjer več ne vrše, boste vendar lahko videli ta večer viteške borilne vaje z meči in ščiti. Člani in članice bodo pokazali strahoto in grozoto svetovne vojne v simboli-ziranjem Doberdoba. Na sporedu so še orliške vaje »Za materjo«, »Slovensko dekle« in drugo. Odmore bodo izpolnjevale deklamacije. Pri akademiji sodeluje salezijanska godba Mladinski dom — Kodeljevo. Nikomur ne bo žal, če pride pogledat orlovsko delo v pretekli zimi. — Bog živi!

V velemedstih so se pojavili moški čevlji iz krokodilove kože. Ali se bo meda obnesla, je treba še počakati.

Po svetu

GROZNE POPLAVE V AMERIKI.

v Memphis, 22. aprila. (Izv.) Gрозote poplav se vedno večajo, ker je narasla voda predrla več branilnih nasipov. Nad 1500 km² zemlje je pod vodo in voda grozi poplavitvi še nadaljna ozemlja. Brez strehe je nad 100.000 ljudi. V poplavljenih krajih so izbruhnile kužne bolezni. Katastrofa je tolikšna, da je ne pomnijo še v Ameriki.

BURJA NA SPANSKEM.

Novi vesti o posledicah štiridnevne nevihte, ki je razgrajala ob španski severnoafriški obali, kažejo, da je zahtevala nesreča več žrtev, nego se je mislilo do sedaj. Število človeških žrtev še ni ugotovljeno. Tisoče rodbin so izgubile vse premoženje in celo hiše, katere je odnesel veter. Ribiči obžalujejo izgubljene barke in rodbinske člane po vsej obali. Mala mesteca S. Paolo in Alicante sta izgubila 60 bark in 14 človeških življenj. Obalska železnica in električna železnica sta razdrti. Neverjetno visoki valovi so poplavalili cele ulice. Mesto Melila je ostalo brez luči in kruha. Promet se je ustavil in vsak je pričakoval smrti doma. Od vseh strani so leteli obupni radio-klici razbitih ladij. Parniki in jadralnice so bile v enaki nevarnosti po pristaniščih, ker niso držala sidra, in na odprtem morju, kjer so razsajali kakor gore veliki valovi. Pri reševanju pogibajočih mornarjev so pokazali nekateri ribiči veliko junaštvo. V pristanišču Alujema je razpršil veter celo vojaško taborišče: težki tovorni avtomobili so se zdrobili na kosce. General Primo de Rivera se je podal v Maroko, da ogleda povzročeno škodo in določi višino potrebnih kreditov.

SMARNICE 1927.

Za mesec majnik priporočamo sledeče starejši smarnice:
Marija vzor krščanskega življenja. Smarnice 1927. Spisal dr. Fr. Krulj. 22 Din.
Marija v senci naših dni. Smarnice 1927. Spisal Stanko Štanič. 24 Din.
Znamenje na nebu. Smarnice 1922. Spisal dr. Jos. Jerše. 30 Din.
Marija v predpodeh in podobah. Smarnice 1904. Spisal J. Volc. 30 Din.
Smarnice arškega župnika. Razlaga lavretanskih bitanj z životopisom bl. župnika Vianefa. 1912. 20 Din.
Cvetlice posvočene naši ljub. gospej presv. Sre. Jezusovega. 1875. 12 Din.
Marija in sv. maša. Smarnice 1919. Spisal Val. Bernik. 20 Din.
Na sv. Goro. Smarnice 1924. Spisal dr. M. Brumat. 30 Din.
Govori za majnik in stanovske družbe. Vzgojne misli, govoril v majniku 1920 F. S. Finžgar. 20 Din.
Naročajo se v Jugoslovansko knjigarno v Ljub. liani.

Ljubljansko gledališče**DRAMA.**

Začetek ob 20. uri zvečer.

Sobota, 23. aprila: TI IN JAZ. Red D.
Nedelja, 24. aprila ob 15. uri pop.: LUMPACIJ VAGABUND. Ljudska predstava po znižanih cenah. Izven.
Ponedeljek, 25. aprila: BOŽJI CLOVEK. Red B.

OPERA.

Začetek ob 20. uri zvečer.

Sobota, 23. aprila: MOZART: FIGAROVA SVATBA. Red B.
Nedelja, 24. aprila: ob pol 20. uri zvečer: ORLOV. opereta. Izven.
Ponedeljek, 25. aprila: Zaprito.

Sprememba opernega repertoarja. Abonente reda E in B opozarjamo na današnje spremembe opernega repertoarja, ki se je morala izvršiti deloma vsled obolevosti ge. Lovšetove, deloma pa vsled pravoslavljnih velikonočnih praznikov. Mesto označene »Tajde« za red E se poje zadnjikrat v sezoni Mozartova klasična opera »Figarova svatba« za abonente reda B. Zasedba te opere običajna z go. Zaludovo in go. Thalerjevo ter go. Poličevo in Potučkovo ter go. Belettom, Kovačem, Mitrovičem in Zupanom v glavnih vlogah.

Nedelja v ljubljanskem gledališču. V nedeljo dne 24. t. m. sta v ljubljanskem gledališču dve predstavi in sicer se vprizori popoldne ob 15. uri v drami Nestrojeva burka »Zili« duh Lumpacij v agabund ali zanikrna deteljeja. Pri tej predstavi sodeluje baletni zbor in pa muzika dravske divizijske oblasti. V operi pa se vprizori zvečer ob pol 20. uri opereta »Orlov« z gospo Poličevo, gospo Balatkovo ter go. Drenovecem, Pečkom in Povhetom v glavnih vlogah. Za predstavo »Lumpacij v agabund« veljajo znižane cene. Predprodaja pri dnevnih blagajni v operi.

Mariborsko gledališče

Sobota, 23. aprila ob 20. uri: LEPA HELENA. Ab. C. Kuponi. Zadnjikrat. Gostovanje ge. Poličeve.

Nedelja, 24. aprila ob 15. uri: UČITELJICA. Kuponi. Zadnjikrat. Znižane cene.
Nedelja, 24. aprila ob 20. uri: LOGARJEVA KRISTA. Kuponi.

Raspis opernega abonmana za prihodnjo sezono. Rok za priglas je podaljšal do 23. aprila. Občinstvo se opozarja, da se bo vzdrževala v Mariboru opera le, če se prikladi najmanj 500 reflektantov.

Orel

Posavsko okrožje je moralo radi ovir preložit okolišne tekme od 24. aprila 1927 na poznejši čas, ki se bo odsekom javil pravočasno pismeno. — Odbor.

Cerkveni vestnik

Marijanska kongregacija za gospodične pri sv. Jožetu v Ljubljani. V ponedeljek dne 25. aprila ob pol sedmih zvečer je shod.

Sport**NADALJEVANJE NOGOMETNEGA PRVENSTVA.**

Jutri, 24. t. m., igrišče Ilirija ob 14.30 Ilirija rez. proti Primorje rez., ob 16. Ilirija I. : Primorje I., ob 10.00. Svoboda : Slavija.

Z jutrišnjem dvojnimi srečanjem Ilirija : Primorje stopi prvenstveno tekmovanje tudi v ljubljanskem okrožju LNP-a v odločilno fazo. Sporedno s tremi še preostalimi tekmami v Ljubljani (Ilirija : Hermes, Primorje : Slovan, Primorje : Hermes) se odigra že prihodnjo nedeljo v Mariboru semifinale Rapid : Atletiki, nato se vrši 15. p. m. v Ljubljani odločilna tekma za prvenstvo LNP-a za leto 1926-27, v kateri zadene Ilirija predvidoma na mariborskega Rapida.

Prvenstvene tekme med Ilirijo in Primorjem predstavljajo pri nas že nekoliko let krajevno sportno atrakcijo in privabijo na igrišče vedno tudi publiko, ki motri sportne prireditve sicer le bolj od daleč. Tudi oba kluba polagata na to srečanje vedno veliko važnost. Za jutri sta oba posebno dobro pripravljena.

Dopoldanske prvenstvene tekme med Slavijo in Svobodo je velike važnosti za končno stanje tabele II. razreda. Slavija, čelni klub II. razreda, zadene v Svobodi na protivnika, ki se nahaja v pravi dobri formi in ki je dovolj močan, da ogrozi njeno pozicijo na čelu tabele.

Ilirija : Primorje — predprodaja vstopnic in sicer tribunskih sedežev in navadnih stojšč se vrši v trafikah Sever, Selenburgova ul. Znižane dijaške vstopnice se dobe le pri dnevnih blagajnah na igrišču, ki bodo otvorene ob 14. uri. Dijaške vstopnice izdaja LNP tudi verificiranim nogometšem, ako se izkažejo s poudarjeno legitimacijo. — LNP.

SK Ilirija, nogometna sekcija. — Danes ob 17.30 dalje trening za juniorsko in dijaško skupino. Dvignite klubske izkaznice proti plačilu članarine za prve 4 mesece! — Postavi mostev za prv. tekmi s Primorjem v članski knjižni v Evropi. — Načelnik.

Turistika

Alpska vojnja s Kredarice. Turistovski klub »Skala« priredi v nedeljo dne 24. t. m. klubsko tekmo. Starta se s Kredarice: v slučaju skrajno slabega vremena s Stančičeve koč. Prijave in zbiranje števil se izvrši pred tekmovanjem na Kredarici. Proga bo dobro markirana. Cilj v Spodnji Krmi nad kraljevo lovsko koč. — T. K. S.

Naznanila

Strokovna zveza javnih nameštencev v Ljubljani ima danes 23. aprila ob 20. uri redno odobrovo sejo v kleti I. del. konz. društva, Kongresni trg 2. — Tajništvo.

Zadruga mesarjev in prekajalcev v Ljubljani v soboto dne 30. aprila t. m. popoldne ob 4 v vrtnem salonu g. Petra Košaka. — Načelnstvo.

Zabavni večer društva drž. polic. nameštencev v Ljubljani se vrši v soboto dne 23. aprila v dvorani Kazine Pričetek ob 20. uri. Konec ob 4. Vstopnina 15 Din. Cenjeno občinstvo se najvjudneje naproša, da se te dobrovoljne prireditve v obilnem številu udeleži. — Veselinski odbor.

Turistovski klub »Skala« priredi svoj redni občni zbor za leto 1927 v občinskem sporednem dne 2. maja ob 20. uri v čitalnici Šokola v Narodnem domu. Člani vabljeni, da se udeležijo v čim večjem številu. — Odbor.

Gasilno društvo na Suhi nad Kranjem priredi na belo nedeljo 24. aprila ob treh popoldne tombolo z vrtno veselico na vrtu Antona Basaja na Suhi. — Čisti dobiček tombole in veselice gre v celoti za nabavo gasilnega orodja.

MALI OGLASI

Vaška drobna vrstica 150 Din ali vsaka beseda 50 par. Najmanjši oglas 3 ali 5 Din. Oglasi nad deset vrstic se računajo više. Za odgovor znamko! — Na vprašanja brez znamke ne odgovarjamo.

Službe iščejo**HLAPEC**

oženjen, brez otrok, išče službe h par konjem. — Naslov v upravi št. 3141.

SKLADIŠČNIK

želi premeniti službo. — Ponudbe upravi lista pod šifro »Poštenost« št. 3099.

Proste službe**Zanesljiva hišnica**

ki dobro razume vrtna dela, se takoj sprejme. Lepo naturalno stanovanje in plača. Hišnica, katere mož je vrtnar, ima prednost. — Ponudbe pod navedbo dosedanj. službovanja, z zahtevki plače in rodbinskimi podatki je poslati na Poštni predal 113 v Ljubljani. 3147

20 GRANITNIH kamnosekov!

Sprejme se 20 delavcev, ki so verzirani v izdelovanju granitnih kock in v navadnem kamnoseškem delu. Dobro akordno plačilo. Reflektira se samo na dobre delavce. Granitlom CEZLAK — Oplotnica, p. Sl. Konjicah

Stanovanja**STANOVANJE**

išče ženska s triletno hčerko z souporabo kuhinje. Grem tudi kot stanovanjalka k vdovi ali samski ženski; najraje v Ljubljani ali Novem mestu, tudi v okolico mesta. — Imam nekaj svoje opravke. Dobro plačam in tudi pri delu rada pomagam. — Ponudbe in pogoje upravi »Slovenca« pod: »Dobra plača«.

Posestva

Hišo novo, prodam ob Dunajski cesti — pri Ljubljani, Stožice. Kapital 50.000 Din. ostalo po dogovoru pri F. JERKO, Črnuče, pošta Ježica.

NOVA HIŠA

se poceni prodaja na prometni cesti — tik mesta Celje. Stanovanje takoj prosto. — M. DOLINAR, Dolgopolje — Gaberje 23, Celje. 3090

DOBRA GOSTILNA

pol ure od Ljubljane — 7 oravov posestva, gozd, njiva, travnik, vrt, hiša z gospod. poslopjem, povsod elektriki, razsvetljava, se ugodno prodaja. — Pism. ponudbe na upravo lista pod: »Velik promet«.

Trgovska HIŠA

na najbolji promet. kraju Rog. Slatine je naprodaj. — Podrobnejša pojasnila daje Josip Simon, Strassmajerova 113 — Osijek I.

Kdo kupi?**KROMPIR**

zdrav, prebran — nekaj vagonov, ima še za oddati »KMETIJSKA ZADRUGA« V PTUJU.

Pisarn. inventar

plahte za vozove, tehnične in drugo prodaja vsak dan od 3 do 5 popoldne Žitni zavod — Ljubljana, Krekov trg št. 10/I.

VOLČJI PES

zelo lep, 15 mesecev star, dober čuvaj, se prodaja. — Skladišče Tönnies, Martnova cesta — Ljubljana.

Pisarniška OPRAVA

elegantna, dobro ohranjena, se takoj prodaja. — Naslov v upr. lista pod št. 3142.

Kdo prodaja?**Boljše pohištvo**

kupim, popolnoma novo, spalnico, kuhinjo in ev. jedilnico po zelo ugodni ceni. — Ponudbe pod šifro »Plačam takoj« št. 3108.

Smrekove hlode

za takojšnjo dobavo, SE KUPI. — Cenj. ponudbe z navedbo cene na upravo »Slovenca« pod: »Smrekovi hlodi št. 3089«.

Priporočajte

naš list ob vsaki dani priliki.

Priporočajte tudi njegov oglasni del.

ODLIKOVAN je z zlato RATOL

zato, ker se je pred oblastmi dokazalo, da je zanesljivo sredstvo proti podganam in mišim in da kljub temu ni nevaren. Enako deluje Gamedin proti čurkom in stenoi proti stenam. Dobiva se povsod. — Izdeluje: »Odio Ratol«, Zagreb, Bienička c. 21

Mag. št. 10307/27.

Razpis.

Razpisuje se oddaja in odvoz gnoja v mestni klavnici.

Pismene in pravilno opremljene ponudbe je vložiti do 28. aprila 1927 do 12. ure pri ravnateljstvu mestne klavnice.

Natančnejša navodila in pogoje daje ravnateljstvo klavnice.

Mestni magistral v Ljubljani,

dne 21. aprila 1927.

ZAHVALA.

Ob priliki prerane izgube naše nad vse ljubljene soproge, mamice, stare mamice, sestre, tete, svakinje in tašče, gospe

Kati Fiala

soproge kavarnarja

štejemo si v dolžnost, zahvaliti se tem potom vsem, ki so nam v težkih urah lajšali s tolažilnimi besedami našo neizrečeno bol.

Posebno pa se zahvaljujemo vsem darovalcem krasnih vencev in cvetja, nadalje zdravniku g. polkovniku dr. R. Jugu za neumoren trud v času boleznih pokojnice, ljubeznivim sosedom v Vikrah za vestransko pomoč in naklonjenost. Gasilnemu društvu v Vikrah, ravnateljstvu Ljubljanske kred. banke, Zadrugi gostilničarjev in kavarnarjev, Československi obci v Ljubljani, Udrugu hotel., restavrac. in kavarn. uslužbencev, osobju podjetja »Emona«, čč. dubovščini in končno vsem prijateljem in znancem, ki so blago pokojnico v tako častnem številu spremili na njeni zadnji poti. Vsem naša ponovna, topla zahvala.

Maša zadušnica se bo darovala v ponedeljek dne 25. aprila t. l. ob 7 uri zjutraj v cerkvi Marijinega Oznanjenja v Ljubljani.

V Ljubljani, dne 23. aprila 1927.

Žalujoči ostali.**V najem****Majhen lokal**

primer. za specerijo ozir. delikateso iščem v sredini mesta. — Naslov pove uprava lista pod št. 3111.

Pisarniški LOKAL

poleg justič. palače, z odkupom opravke, se takoj odda. — Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 3143.

Trgovina z mešanim blagom

takoj odda na najpogostejši točki na Vrhniki. — Poizve se pri P. ŠIMNIC na Vrhniki. 3137

Prireditve

V nedeljo v gostil. »Amerika« KONCERT na vrtu. — Igra godba »Gradašca«.

»RIMSKE TOPLICE« SLOVENIJA

radioaktivno termalno kopališče izbrano proti revmi, išasu, ženskim in živčnim boleznim. Penzija v pred sezoni 60, v glavni 80 Din. — Pojasnila daje ravnateljstvo. 2959

Posebni oddelki za gospode

Klobuki
Perilo
Kravate
Modne
Pošrebrsine
Plekenine
Palice
Dežniki
i. t. d.

A. Sinkovec nasl. K. Soss
Ljubljana Mesni trg

Vabilo na 8. REDNI OBČNI ZBOR gremilja za srez Logatec, ki se bo vršil v DoL Logatcu pri A. Kuncu ob 10. uri popoldne dne 1. maja 1927. Dnevni red: 1. Čitanje zapisnika zadnjega občnega zbora. 2. Poročilo načelnika in tajništva poročilo. 3. Račun za l. 1926. in proračun za l. 1927. 4. Poročilo pregledovalcev računov, absolutorij. 5. Volitev celotnega odbora. 6. Sprememba pravil. 7. Samostojni predlogi. — V slučaju, da občni zbor ob naznačenem času ne bo sklepčen, se uro kasneje vrši drugi občni zbor ob vsakem številu članov. — Nova vas, 24. aprila 1927. Načelnik: STANKO LENARČIČ l. r.

Hrastove podnice

paralelke mm 43, 53 in 63, kakor tudi neobrobline v debelini mm 70, 90, 110 in 130 kupuje za celoletno dobavo in proti takojšnjemu plačilu, trdka

IVO BRINOVČ, CELJE, Cankarjeva ulica št. 7.

Priporoča se Vam,

da si pri nakupu

ogledate prvovrstne spalnice, jedilnice, kuhinje in dr. pohištvo. Cene konkurenčne. Točna postrežba. Zahtevajte cenik.

ANDREJ KREGAR

tovarniška zaloga pohištva

ŠT. VID nad Ljubljano (nasproti kolodvoru Vizmarje)

Prva dalmatinska klet

v MARIBORU, Mesarska ulica 5

toči od danes naprej ravnokar prispelo garantirano pristno črno in belo dalmatinsko VINO z otoka Visa (Lissa) 14% Mallig stopinj alkohola. Dnevno se pečejo vsakovrstne morske ribe po brezkonkurenčno nizki ceni, vsak petek se pa prodajajo sveže morske ribe; istotam dobite dalmatinsko oljčno olje in vinski kis na drobno in na debelo. Poskusite, da ste prepričani! — Se priporočam

Jos. Povodnik.

BURROUGHS PORTABLE

Stroj za seštevanje!

do 99.999.999 99 Dolar 180

do 999.999 99 Dolar 140

V 10 mesečnih obrokih!

Iščemo preprodajalce

v vseh večjih mestih.

GLOGOWSKI & CO.,

Beograd

Gospod. Jovanova ul. 19/I.

Zagreb

Račkoga ulica 7b mezanin.

Pri želodčnem katarju.

oziroma bolečinah in tiščanju v želodcu, želodčnem krču, kislem izpahovanju in bljuvanju — učinkuje sijajno

Hočevarjev želodčni prašek.

Škatla z natančnim navodilom 20 Din, če se pošlje denar naprej poštne prosto, sicer povzete. Izdeluje in razpošilja samo:

Lekarna Mr. Stanko Hočevar

Vrhnika 23.

Sporočam cenj. občinstvu, da sem prevzela

zobni atelje g. dr. Wiesingerja

v MARIBORU, Gosposka ulica šte. 40.

MARGARETA SCHUTTA,

konces. zobotehnica.

Izredno ugoden nakup.

Dne 27. aprila 1927 ob pol 10 je pri okr. sodišču v Kamniku, soba št. 6, javna dražba za obrt ali manjše podjetje zelo prikladnega posloja z vrtom in večjo parcelo v Domžalah. Ugodni plačilni pogoji. Najmanjši ponudek 98.300 Din, varščina 18.495 Din. — Informacije pri dr. EMILU STARETU, odvetniku, Ljubljana, Tavčarjeva ul. 4.